

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

కృష్ణయజుర్వేదీయ తైత్తిరీయ ఆరణ్యకే

॥ ॥ అరుణప్రశ్నః ॥

॥ అరుణప్రశ్నః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ ప్రథమః ప్రశ్నః ॥

॥ అరుణప్రశ్నః ॥

హరిః ఓ(4)ం ॥

భద్రం కర్ణేభిః శృణుయామ దేవాః |

భద్రం పశ్యేమాక్షభిర్యజత్రాః |

స్థైర్యేనగైస్తుష్టువాగ్ంసస్తనూభిః |

వ్యశేమ దేవహితం యదాయుః |

స్వస్తి న ఇంద్రో వృద్ధశ్రవాః |

స్వస్తి నః పూషా విశ్వవేదాః |

స్వస్తి నస్తార్క్ష్యో అరిష్టనేమిః |

స్వస్తి నో బృహస్పతిర్దధాతు ॥

ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః ॥

ఓం ॥

భద్రం కర్ణేభిః శృణుయామ దేవాః |

భద్రం పశ్యేమాక్షభిర్యజత్రాః |

స్థైర్యేనగైస్తుష్టువాగ్ంసస్తనూభిః |

వ్యశేమ దేవహితం యదాయుః |

స్వస్తి న ఇంద్రో వృద్ధశ్రవాః |

Please let us know of any errors in this text.

స్వస్తి నః పూషా విశ్వవేదాః |
 స్వస్తి నస్తార్షో అరిష్టనేమిః |
 స్వస్తి నో బృహస్పతిర్దధాతు |
 ఆపమాపామపః సర్వాః |
 అస్మాదస్మాదితోఽముతః || 1 ||

అగ్నిర్వాయుశ్చ సూర్యశ్చ |
 సహ సంచస్కర్ద్ధియా |
 వాయ్వశ్వా రశ్మిపతయః |
 మరీచ్యాత్మానో అద్రుహః |
 దేవీర్భువనసూవరిః |
 పుత్రవత్వాయ మే సుత |
 మహానామ్నీర్మహామానాః |
 మహాసో మహాసస్వయః |
 దేవీః పర్జన్యసూవరిః |
 పుత్రవత్వాయ మే సుత || 2 ||

అపాశ్శుష్ణిమపా రక్షః |
 అపాశ్శుష్ణిమపారఘం |
 అపాఘ్రామప చావర్తిం |
 అపదేవీరితో హిత |
 వజ్రం దేవీరజీతాగ్శ్చ |

భువ॑నం దే॒వసూ॑వ॒రీః |
 ఆది॑త్యానది॒తిం దే॒వీం |
 యోని॑నోర్ధ్వముదీ॒షత॑ |
 శివా॑నశ్శం॒తమా॑ భవంతు |
 ది॒వ్యా ఆప॑ ఓష॒ధయః॑ |
 సుంబు॑డీకా స॒రస్వ॑తి |
 మా తే॒ వ్యోమ॑ సం॒దృశి॑ || 3 ||

అము॑తస్సుతౌష॒ధయో ద్వే చ॑ || 1 ||

స్మృ॑తిః ప్ర॒త్యక్ష॑మైతిహ్యం |
 అను॑మానశ్చతుష్టయం |
 ఏ॒తైరాది॑త్యమండలం |
 స॒ర్వైరే॒వ వి॑ధాస్యతే |
 సూ॒ర్యో మరీ॑చిమాదత్తే |
 స॒ర్వస్మాద్భు॑వనాదధి |
 తస్యాః పా॑కవిశేషేణ |
 స్మృ॑తం కాలవిశేషేణం |
 నదీ॑వ ప్రభ॒వాత్కాచిత్ |
 అక్ష॑య్యాధ్యం దతే యథా || 4 ||

తాం నద్యోఽభి॑స॒మాయ॑ంతి |
 సోరు॑స్సతీ॒ న ని॑వర్తతే |

ఏ॒వ॒న్నా॒నా॒స॒ము॒త్తా॒నాః |
 కా॒లా॒స్సం॒వ॒ధ్న॒రగ్గ్ శ్రీ॒తాః |
 అ॒ణు॒శశ్చ॒ మ॒హా॒శశ్చ |
 స॒ర్వే॒ స॒మ॒వ॒యం॒త్రి॒తం |
 స॒త్తైస్స॒ర్వైస్స॒మా॒వి॒ష్టః |
 ఊ॒రు॒స్స॒న్న ని॒వర్త॒తే |
 అ॒ధి॒సం॒వ॒ధ్న॒రం వి॒ద్యాత్ |
 తదే॒వ ల॒క్షణే॑ || 5 ||

అ॒ణు॒భిశ్చ॒ మ॒హా॒ద్భిశ్చ |
 స॒మారూ॒ఢః ప్ర॒దృశ్య॑తే |
 సం॒వ॒ధ్న॒రః ప్ర॒త్యక్షే॑ణ |
 నా॒ధి॒స॒త్త్వః ప్ర॒దృశ్య॑తే |
 ప॒ట॒రో వి॒క్లిధః॑ పింగః |
 ఏ॒తద్వ॒రుణ॑లక్షణం |
 య॒త్రై॒తదు॑పదృశ్యతే |
 స॒హస్రం॑ తత్ర నీ॒యతే॑ |
 ఏ॒కగ్ం॑ హి శి॒రో నా॒నా ముఖే॑ |
 కృ॒ద్ధ్నుం తదృ॑తులక్షణం || 6 ||

ఉ॒భయ॑తస్సప్తేంద్రియాణి |
 జ॒ల్పి॒తం త్వే॒వ ది॒హ్యతే॑ |

శుక్లకృష్ణే సంవత్సరస్య |
 దక్షిణవామయోః పార్శ్వయోః |
 తస్యైషా భవతి |
 శుక్రం తే అన్యద్యజతం తే అన్యత్ |
 విషురూపే అహనీ ద్యౌరివాసి |
 విశ్వా హి మాయా అవసి స్వధావః |
 భద్రా తే పూషన్నిహ రాతిరస్త్వితీ |
 నాత్ర భువనం |
 న పూషా |
 న పశవః |
 నాదిత్యస్సంవత్సర ఏవ ప్రత్యక్షేణ
 ప్రియతమం విద్యాత్ |
 ఏతద్వై సంవత్సరస్య ప్రియతమగ్ం రూపం |
 యోఽస్య మహానర్థ ఉత్పథ్యమానో భవతి |
 ఇదం పుణ్యం కురుష్వేతి |
 తమాహరణం దద్యాత్ || 7 ||

యథా లక్షణ ఋతులక్షణం భువనగ్ం సప్త చ || 2 ||

సాకంజానాగ్ం సప్తధమాహురేకజం |
 షడుద్యమా ఋషయో దేవజా ఇతి |
 తేషామిష్టాని విహితాని ధామశః |

స్థాత్రే రేజంతే వికృతాని రూపశః |
 కో ను మర్యా అమిథితః |
 సఖా సఖాయమబ్రవీత్ |
 జహాకో అన్మదీషతే |
 యస్తిత్యాజ సఖివిదగ్ం సఖాయం |
 న తస్య వాచ్యపి భాగో అస్తి |
 యదీగ్ం శృణోత్యలకగ్ం శృణోతి || 8 ||

న హి ప్రవేద నుకృతస్య పంథామితి |
 ఋతుర్ఋతునా నుద్యమానః |
 విననాదాభిధావః |
 షష్టిశ్చ త్రిగంశకా వల్గాః |
 శుక్లకృష్ణా చ షాష్టికౌ |
 సారాగవస్త్రైర్జరదక్షః |
 వసంతో వసుభిస్సహ |
 సంవథ్సరస్య సవితుః |
 ఘైషకృత్ప్రథమః స్మృతః |
 అమూనాదయతేత్యన్యాన్ || 9 ||

అమూగ్శ్చ పరిరక్షతః |
 ఏతా వాచః ప్రయుజ్యంతే |
 యత్రైతదుపదృశ్యతే |

ఏ॒తదే॑వ వి॒జానీ॑యాత్ |
 ప్ర॒మా॑ణం కా॒లప॑ర్యయే |
 వి॒శేష॑ణం తు వ॒క్ష్యా॑మః |
 ఋ॒తూనా॑ం తన్ని॒బోధ॑త |
 శు॒క్లవా॑సా రుద్ర॒గణః॑ |
 గ్రీ॒ష్మేణా॑ఽఽవర్త॒తే స॑హ |
 ని॒జహ॑న్పు॒థీవీ॑గ్ం స॒ర్వాం || 10 ||

జ్యోతి॑షాఽప్రతి॒ఖ్యేన॑ సః |
 వి॒శ్వరూ॑పాణి వాసా॒గ్ంసి॑ |
 ఆది॑త్యానాం ని॒బోధ॑త |
 సం॒వథ్స॑రీణం కర్మ॒ఫలం॑ |
 వర్షా॑భిర్ద్దదతా॒గ్ం స॑హ |
 అదుఃఖో॑ దుఃఖచక్షురివ |
 తద్మా॑ఽఽపీత ఇవ దృ॒శ్యతే॑ |
 శీ॒తేనా॑వ్యథయన్నివ |
 రురుద॑క్ష ఇవ దృ॒శ్యతే॑ |
 హ్లాద॑యతే జ్వల॒తశ్చై॑వ |
 శాం॒యత॑శ్చాస్య చక్షుషీ |
 యా వై ప్ర॒జా భ్ర॑గ్గ్శ్యంతే |
 సం॒వథ్స॑రాత్తా భ్ర॑గ్గ్శ్యంతే |

యాః ప్రతితిష్ఠంతి |
 సంవధ్వరే తాః ప్రతితిష్ఠంతి |
 వర్షాభ్య ఇత్యర్థః || 11 ||

శృణోత్యన్యాంధ్రుర్వామేవ షట్ప || 3 ||

అక్షిదుఃఖోత్థితస్యైవ |
 విప్రసన్నే కనీనికే |
 ఆంక్తేచాద్గణం నాస్తి |
 ఋభూణాం తన్నిబోధత |
 కనకాభాని వాసాగ్ంసి |
 అహతాని నిబోధత |
 అన్నమశ్చీత మృజ్ఞీత |
 అహం వో జీవనప్రదః |
 ఏతా వాచః ప్రయుజ్యంతే |
 శరద్యత్రోపదృశ్యతే || 12 ||

అభిధూన్వంతోఽభిఘ్నంత ఇవ |
 వాతవంతో మరుద్గణాః |
 అముతో జేతుమిషుముఖమివ |
 సన్నద్ధాస్సహ దదృశే హ |
 అపధ్వస్తైర్వస్తీవర్జైరివ |
 విశిఖాసః కపర్దినః |

అక్రు॒ధస్య॑ యో॒ధ్యమా॑నస్య |
 క్రు॒ధస్యే॒వ లో॑హా॒నీ |
 హే॒మత॑శ్చక్తు॒షీ వి॒ద్యాత్ |
 అ॒క్షయోః॑ క్షి॒పణో॑రి॒వ || 13 ||

దు॒ర్భిక్షం॑ దే॒వలో॑కే॒షు |
 మ॒నూనా॑ము॒దకం॑ గృ॒హే |
 ఏ॒తా వా॑చః ప్ర॒వదం॑తీః |
 వై॒ద్యుతో॑ యా॒ంతి శై॒శిరీః |
 తా అ॒గ్నిః ప॑వ॒మానా॑ అ॒న్వైక్ష॑త |
 ఇ॒హ జీ॑వి॒కామ॑ప॒రిప॑శ్యన్న్ |
 తస్యై॒షా భ॑వ॒తి |
 ఇ॒హేహ॑వ॒స్వత॑ప॒సః |
 మ॒రుత॑స్సూ॒ర్యత్వ॑చః |
 శ॒ర్మ సప్ర॑థా ఆ॒వృణే॑ || 14 ||

దృ॒శ్యత॑ ఇ॒వాఽఽవృ॑ణే || 4 ||

అ॒తీతా॑ం॒రాణీ॑ వా॒సాగ్ం॑సి |
 అ॒ష్టివ॑జ్రి॒శత॑మ్ని॒ చ |
 వి॒శ్వే దే॒వా విప్ర॑హ॒రంతి॑ |
 అ॒గ్నిజి॑హ్వా అ॒సశ్చ॑త |
 నై॒వ దే॒వో న మ॒ర్త్యః |

న రాజా వరుణో విభుః |
 నాగ్నిర్నేంద్రో న పవమానః |
 మాతృక్కచ్చన విద్యతే |
 దివ్యస్యైకా ధనుర్ార్హిః |
 పృథివ్యామపరా శ్రితా || 15 ||

తస్యేంద్రో వమిరూపేణ |
 ధనుర్జ్వామచినధ్వయం |
 తదింద్రధనురిత్యజ్యం |
 అభ్రవర్ణేషు చక్షతే |
 ఏతదేవ శంయోర్బాహస్పత్యస్య |
 ఏతద్దుద్రస్య ధనుః |
 రుద్రస్య త్వేవ ధనుర్ార్హిః |
 శిర ఉత్పిపేష |
 స ప్రవర్ణ్యోఽభవత్ |
 తస్మాద్యస్సప్రవర్ణ్యేణ యజ్ఞేన యజతే |
 రుద్రస్య స శిరః ప్రతిదధాతి |
 నైనగ్ం రుద్ర ఆరుకో భవతి |
 య ఏవం వేద || 16 ||

శ్రితా యజతే త్రిణి చ || 5 ||

అత్యుద్ధా॒వ్షోఽతి॑రశ్చాత్ |
 శిశి॑రః ప్రదృ॒శ్యతే |
 నైవ రూ॒పం న వాసా॑గ్ంసి |
 న చక్షుః॑ ప్రతిదృ॒శ్యతే |
 అన్యోన్యం॑ తు న హి॒గ్గస్తా॑తః |
 సతస్తద్దే॒వలక్షణం॑ |
 లోహితో॑ఽక్ష్ణి శార॒శీర్షిః |
 సూర్య॑స్యోదయనం ప్రతి |
 త్వం కరో॑షిన్యంజలికాం |
 త్వం కరో॑షి నిజానుకాం || 17 ||

నిజానుకామేన్యంజలికా |
 అమీ వాచముపాసతామితి |
 తస్మై సర్వ బుతవో నమంతే |
 మర్యాదాకరత్వాత్ప్రపురోధాం |
 బ్రాహ్మణ ఆప్నోతి |
 య ఏవం వేద |
 స ఖలు సంవధ్నర ఏతైస్సేనానీభిస్సహ |
 ఇంద్రాయ సర్వాన్కామానభివహతి |
 స ద్రవ్యః |
 తస్యైషా భవతి || 18 ||

అవద్ర॒పో॒ అగ్ం॑శుమతీమతిష్ఠత్ |
 ఇయా॒నః కృ॒ష్ణో ద॒శభి॑స్సహస్రైః |
 ఆవ॒ర్తమింద్రః॑ శ॒చ్యా ధ॑మంతం |
 ఉప॒స్నుహి॑ తం నృమణామథద్రామితి |
 ఏత॒యైవేంద్రః॑ సలావృక్యా సహ |
 అసురా॑స్పరివృశ్చతి |
 పృథి॑వ్యగ్ంశుమతీ |
 తామ॒న్వవస్థితః॑ సంవథ్సరో దివం చ |
 నైవం విదుషా॑ఽఽచార్యాంతేవాసినౌ |
 అనో॑న్యస్మై ద్రుహ్యతాం |
 యో ద్రు॒హ్యతి |
 భ్ర॒శ్యతే స్వ॒ర్గాల్లోకాత్ |
 ఇత్యృ॑తుమండలాని |
 సూ॒ర్యమండలా॑న్యాఖ్యాయికాః |
 అత ఊర్ధ్వ॑గ్ంసనిర్వచనాః || 19 ||

నిజా॑సుకాం భవ॑తి ద్రుహ్యతాం పంచ చ || 6 ||

ఆరో॑గో బ్రాజః పట॑రః పతంగః |
 స్వ॒ర్ణరో జ్యోతి॑షిమాన్ విభాసః |
 తే అ॒స్మై సర్వే॑ దివమాతపంతి |
 ఊర్ధ్వం దుహా॑నా అనపస్ప॒రంత॑ ఇతి |

కశ్యపోఽష్టమః |
 స మహామేరుం స జహాతి |
 తస్యైషా భవతి |
 యత్తే శిల్పంకశ్యప రోచనాపత్ |
 ఇంద్రియావత్పుష్కలం చిత్రభాను |
 యస్మింధ్సూర్యా అర్పితాస్సప్త సాకం || 20 ||

తస్మిన్రాజానమధివిశ్రయేమమితి |
 తే అస్మై సర్వే కశ్యపాజ్జ్యోతిర్లభంతే |
 తాంఘ్నీమః కశ్యపాదధినిర్ద్ధమతి |
 భ్రస్తాకర్మకృదివైవం |
 ప్రాణో జీవానీంద్రియజీవాని |
 సప్త శీర్షణ్యాః ప్రాణాః |
 సూర్యా ఇత్యాచార్యాః |
 అపశ్యమహమేతాంధ్సప్త సూర్యానితి |
 పంచకర్ణో వాఢ్స్యాయనః |
 సప్తకర్ణశ్చ ప్లాక్షిః || 21 ||

ఆనుశ్రవిక ఏవ నౌ కశ్యప ఇతి |
 ఉభౌ వేదయితే |
 స హి శేకుమివ మహామేరుం గంతుం |
 అపశ్యమహమేతధ్సూర్యమండలం పరివర్తమానం |

గార్గ్యః ప్రాణత్రాతః |
 గచ్ఛంత మహామేరుం |
 ఏకం చాజహతం |
 భ్రాజపటరపతంగా నిహనే |
 తిష్ఠన్నాతపంతి |
 తస్మాదిహ తష్ఠితపాః || 22 ||

అముత్రేతరే |
 తస్మాదిహతష్ఠితపాః |
 తేషామేషా భవతి |
 సప్త సూర్యా దివమనుప్రవిష్టాః |
 తాసన్వేతి పథిభిర్దక్షిణావాన్ |
 తే అస్మై సర్వే ఘృతమాతపంతి |
 ఊర్జం దుహానా అనపస్పరంత ఇతి |
 సప్తర్షిజస్సూర్యా ఇత్యాచార్యాః |
 తేషామేషా భవతి |
 సప్త దిశో నానాసూర్యాః || 23 ||

సప్త హోతార ఋత్విజః |
 దేవా ఆదిత్యా యే సప్త |
 తేభిస్సోమాభీరక్షణ ఇతి |
 తదప్యోమ్నాయః |

ది॒గ్భ్రా॒జ బు॒తూ॒న్క॒రోతి॑ ।
 ఏ॒త॒యై॒వా॒వృ॒తా స॒హస్ర॑సూ॒ర్యతా॒యా ఇతి॑ వై॒శంపా॒యనః॑ ।
 తస్యై॒షా భ॑వతి ।
 యద్ధ్యా॒వ ఇంద్ర॑ తే శ॒తగ్ం॒శతం॑ భూ॒మీః ।
 ఉ॒తస్యః॑ ।
 న॒త్వా వ॒జ్రింధృ॒హస్రగ్ం॑ సూ॒ర్యాః ॥ 24 ॥

అను॑నజా॒తమ॒ష్ట రో॑ద॒సీ ఇతి॑ ।
 నానా॑లింగ॒త్వాదృ॒తూనాం॑ నానా॑సూ॒ర్యత్వం॑ ।
 అ॒ష్టా తు వ్య॑వ॒సీతా॑ ఇతి ।
 సూ॒ర్యమండ॑లాన్య॒ష్టాత॑ ఉ॒ర్ధ్వం ।
 తే॒షామే॒షా భ॑వతి ।
 చి॒త్రం దే॒వానా॒ముద॑గా॒దనీ॑కం ।
 చక్షు॑ర్మి॒త్రస్య॑ వ॒రుణ॑స్యాగ్నేః ।
 ఆ॒ప్రా ద్యా॑వాపృ॒థివీ॑ అంత॑రిక్షం ।
 సూ॒ర్య ఆత్మా॑ జగ॒తస్త॑స్థుషశ్చే॒తి ॥ 25 ॥

సా॒కం ప్లా॒క్షిస్త॑ష్ఠిత॒పా నానా॑సూ॒ర్యాస్సూ॒ర్యా నవ॑ చ ॥ 7 ॥

క్వే॒దమ॑భ్ర॒న్నివి॒శతే॑ ।
 క్వా॒యగ్ం॑ సం॒వధ్న॑రో మి॒థః ।
 క్వా॒హః క్వే॒యందే॑వ రా॒త్రీ ।
 క్వ మా॑సా బు॒తవః॑ శ్రి॒తాః ।

అర్ధమాసా ముహూర్తాః |
 నిమేషాస్తుటిభిస్సహ |
 క్వేమా ఆపో నివిశంతే |
 యదీతో యాంతి సంప్రతి |
 కాలా అప్పునివిశంతే |
 ఆపస్సూర్యే సమాహితాః || 26 ||

అభ్రాణ్యపః ప్రపద్యంతే |
 విద్యుథ్సూర్యే సమాహితా |
 అనవర్ణే ఇమే భూమీ |
 ఇయం చాఽసౌ చ రోదసీ |
 కిగ్గిస్విదత్రాంతరా భూతం |
 యేనేమే విధృతే ఉభే |
 విష్ణునా విధృతే భూమీ |
 ఇతి వధృస్య వేదనా |
 ఇరావతీ ధేనుమతీ హి భూతం |
 సూయవసినీ మనుషే దశస్యే || 27 ||

వ్యష్టభ్వాద్రోదసీ విష్ణవేతే |
 దాధర్థ పృథివీమభితో మయాఖైః |
 కింతద్విష్ణోర్బలమాహుః |
 కా దీప్తిః కిం పరాయణం |

ఏకో యద్ధారయద్దేవః |
 రేజతీ రోదసీ ఉభే |
 వాతాద్విష్ణోర్బలమాహుః |
 అక్షరాద్దీప్తిరుచ్యతే |
 త్రిపదాద్ధారయద్దేవః |
 యద్విష్ణోరేకముత్తమం || 28 ||

అగ్నయో వాయవశ్చైవ |
 వీతదస్య పరాయణం |
 పృచ్ఛామి త్వా పరం మృత్యుం |
 అవమం మధ్యమంచతుం |
 లోకంచ పుణ్యపాపానాం |
 వీతత్పృచ్ఛామి సంప్రతి |
 అముమాహుః పరం మృత్యుం |
 పవమానం తు మధ్యమం |
 అగ్నిరేవాపమో మృత్యుః |
 చంద్రమాశ్చతురుచ్యతే || 29 ||

అనాభోగాః పరం మృత్యుం |
 పాపాస్సంయంతి సర్వదా |
 ఆభోగాస్త్యైవ సంయంతి |
 యత్ర పుణ్యకృతో జనాః |

తతో మధ్యమమాయంతి |
 చతుమగ్నిం చ సంప్రతి |
 పృచ్ఛామి త్వా పాపకృతః |
 యత్ర యాతయతే యమః |
 త్వన్నస్తద్భ్రహ్మన్నబ్రూహి |
 యది వేత్థాఽసతో గృహాన్ || 30 ||

కశ్యపాదుదితాస్సూర్యాః |
 పాపాన్నిర్ఘ్నంతి సర్వదా |
 రోదస్యోరంతర్దేశేషు |
 తత్ర న్యస్యంతే వాసవైః |
 తేఽశరీరాః ప్రపద్యంతే |
 యథాఽపుణ్యస్య కర్మణః |
 అపాణ్యపాదకేశాసః |
 తత్ర తేయోనిజా జనాః |
 మృత్వా పునర్మృత్యుమాపద్యంతే |
 అద్యమానాస్స్వకర్మభిః || 31 ||

ఆశాతికాః క్రిమయ ఇవ |
 తతః పూయంతే వాసవైః |
 అపైతం మృత్యుం జయతి |
 య ఏవం వేద |

స ఖల్వైవం విద్భ్రాహ్మణః |
 దీర్ఘశ్రుత్తమో భవతి |
 కశ్యపస్యాతిథిస్సిద్ధగమనస్సిద్ధాగమనః |
 తస్యైషా భవతి |
 ఆయస్మింధృష్ట వాసవాః |
 రోహంతి పూర్వ్యా రుహాః || 32 ||

ఋషిర్హ దీర్ఘశ్రుత్తమః |
 ఇంద్రస్య ఘర్మో అతిథిరితి |
 కశ్యపః పశ్యకో భవతి |
 యథుర్వం పరిపశ్యతీతి సాక్ష్యాత్ |
 అథాగ్నేరష్టపురుషస్య |
 తస్యైషా భవతి |
 అగ్నే నయ సుపథా రాయే అస్మాన్ |
 విశ్వాని దేవ వయునాని విద్వాన్ |
 యుయోధ్యన్మజ్జుహురాణమేనః |
 భూయిష్టాంతే నమ ఉక్తిం విధేమేతి || 33 ||

సమాహితా దశస్యే ఉత్తమముచ్యతే
 గృహంధ్వకర్మభిః పూర్వ్యా రుహా ఇతి || 8 ||

అగ్నిశ్చ జాతవేదాశ్చ |
 సహోజా అజిరాప్రభుః |

వైశ్వానరో న॒ర్యాపాశ్చ॑ ।
 పంక్తి॑రాధాశ్చ॒ సప్త॑మః ।
 విస॑ర్వేవాఽష్ట॒మోఽగ్ని॑నాం ।
 ఏతే॑ఽష్టా॒ వస॑వః క్షి॒తా ఇతి॑ ।
 యథ॑ర్వే॒వాగ్నే॑రర్చి॒ర్వర్ణ॑విశేషాః ।
 నీలా॑ర్చిశ్చ పీ॒తకా॑ర్చిశ్చేతి॒ ।
 అథ॑ వాయో॒రేకా॑దశపు॒రుష॑స్యైకాదశస్త్రీ॒కస్య॑ ।
 ప్ర॒బ్రాజ॑మానా వ్య॒వదా॑తాః ॥ 34 ॥

యాశ్చ॑ వాసు॒కివై॒ద్యుతాః॑ ।
 రజ॑తాః ప॒రుషాః॑ శ్యా॒మాః ।
 కపి॑లా అతి॒లోహి॑తాః ।
 ఊర్ధ్వా॑ అవప॒తంతా॑శ్చ ।
 వైద్యు॑త ఇత్యే॒కాదశ॑ ।
 నైనం॑ వైద్యుతో హి॒నస్తి॑ ।
 య ఏ॒వం వే॒ద ।
 స హో॑వాచ వ్యాసః పా॒రాశ॑ర్యః ।
 విద్యు॑ద్వధమే॒వాహం॑ మృ॒త్యుమై॑చ్ఛమితి॒ ।
 న త్వ॑కామగ్ంహం॒తి ॥ 35 ॥

య ఏ॒వం వే॒ద ।
 అథ॑ గంధ॒ర్వగ॑ణాః ।

స్వా॒నభ్రా॑ట్ |
 అం॒ఘా॒రి॒ర్భంభా॑రిః |
 హస్త॑స్సుహస్తః |
 కృ॒శా॒ను॒ర్విశ్వా॑వసుః |
 మూ॒ర్ధన్వాంధ్సా॑ర్వవ॒రాఽః |
 కృ॒తి॒రిత్యే॒కాదశ॑ గంధ॒ర్వగ॑ణాః |
 దే॒వాశ్చ మ॑హాదే॒వాః |
 ర॒శ్మయ॑శ్చ దే॒వా గ॑రగి॒రః || 36 ||

నై॒నం గ॑రో హి॒నస్తి॑ |
 య ఏ॒వం వే॑ద |
 గౌ॒రీ మి॑మాయ స॒లిలా॑ని తక్ష॒తీ |
 ఏ॒కప॑దీ ద్వి॒పదీ॑ సా చతు॒ష్పదీ॑ |
 అ॒ష్టాప॑దీ నవ॒పదీ॑ బ॒భూవు॑షీ |
 సహ॑స్రాక్ష॒రా ప॑రమే వ్యోమ॒న్నితి॑ |
 వాచో॑ విశేషణం |
 అథ॑ నిగద॒వ్యాఖ్యా॑తాః |
 తానను॑క్రమి॒ష్యామః॑ |
 వరా॑హవ॒స్స్వత॑పసః || 37 ||

వి॒ద్యున్మ॑హసో ధూప॒యః |
 శ్వాప॑యో గృహమే॒ధాశ్చే॒త్యేతే॑ |

యే చేమే॑శిమివిద్వి॑షః |
 ప॒ర్జన్యా॑స్సప్త పృ॒థివీ॑మభివర్ష॑ంతి |
 వృ॒ష్టి॑భిరితి |
 ఏ॒తయై॑వ విభక్తి॑విపరీ॒తాః |
 సప్త॑భిర్వా తై॒రుదీ॑రితాః |
 అ॒మూ॒ణ్లోకా॑నభివర్ష॑ంతి |
 తే॒షామే॑షా భవ॑తి |
 స॒మాన॑మే॒తదు॑దకం || 38 ||

ఉ॒చ్చైత్య॑వచాహ॑భిః |
 భూ॑మిం ప॒ర్జన్యా॑ జిన్వ॑ంతి |
 ది॒వం జిన్వ॑ంత్యగ్న॑య ఇతి |
 యదక్ష॑రం భూ॒తకృ॑తం |
 విశ్వే॑ దే॒వా ఉ॒పాస॑తే |
 మహా॑ర్షిమ॒స్య గో॒ష్ఠాఽరం॑ |
 జ॒మద॑గ్నిమకు॒ర్వత |
 జ॒మద॑గ్నిరాప్యాయ॑తే |
 ఛందో॑భిశ్చతురుత్త॒రైః |
 రా॒జ్ఞసో॑మ॒స్య తృ॒ష్టాసః॑ || 39 ||

బ్ర॒హ్మ॑ణా వీ॒ర్యా॑వతా |
 శి॒వా నః॑ ప్ర॒దిశో॑ ది॒శః |

తచ్ఛం॒యో॒రా॒వృ॒ణీ॒మహే॑ ।

గా॒తుం॑ య॒జ్ఞాయ॑ ।

గా॒తుం॑ య॒జ్ఞప॑తయే ।

దై॒వీ॒స్వ॒స్తి॒రస్తు॑ నః ।

స్వ॒స్తి॒ర్మాను॑షేభ్యః ।

ఊ॒ర్ధ్వం॑ జిగాతు భేష॒జం॑ ।

శ॒న్నో అస్తు॑ ద్విపదే॑ ।

శం చతు॑ష్పదే ।

సోమ॑పా(3) అసోమ॑పా(3) ఇతి నిగద॑వ్యాఖ్యాతాః ॥ 40 ॥

వ్య॒వదా॑తా హ॒ంతి గ॑రగిరస్త॒పస ఉ॑దకం

త్పౌ॒స్తాస॒శ్చతు॑ష్పద ఏ॒కం చ ॥ 9 ॥

స॒హస్ర॑వృదియం భూ॒మిః॑ ।

ప॒రం వ్యో॑మ స॒హస్ర॑వృత్ ।

అ॒శ్వినా॑ భుజ్యూ॒నాస॑త్యా ।

వి॒శ్వస్య॑ జగతస్ప॒తీ ।

జాయా॑ భూ॒మిః ప॑తిర్వ్యోమ ।

మి॒ధున॑ంతా అతుర్యధుః ।

పు॒త్రో బృ॑హస్ప॒తీ రు॒ద్రః॑ ।

స॒రమా॑ ఇతి స్త్రీపు॒మం ।

శుక్రం వామన్యద్యజతం వామన్యత్ |
విషురూపే అహనీ ద్యౌరివ స్థః || 41 ||

విశ్వా హి మాయా అవధః స్వధావంతౌ |
భద్రా వాం పూషణావిహరాతిరస్తు |
వాసాత్యో చిత్రౌ జగతో నిధానౌ |
ద్యావాభూమీ చరధః సగ్ం సఖాయౌ |
తావశ్వినా రాసభాశ్వా హవం మే |
శుభస్పతీ ఆగతగ్ం సూర్యయా సహ |
త్యుగ్రోహ భుజ్యమశ్వినోదమేమే |
రయిన్న కశ్చిన్మమృవాం(2) అవాహః |
తమూహధుర్నౌభిరాత్మన్వతీభిః |
అంతరిక్షప్రథ్భిరపోదకాభిః || 42 ||

తిస్రః క్షపస్త్రిరహౌతివ్రజద్భిః |
నాసత్యా భుజ్యమూహధుః పతంగైః |
సముద్రస్య ధన్వన్నార్ద్రస్య పారే |
త్రిభీరథైశ్శతపద్భిః షడశ్వైః |
సవితారం వితన్వంతం |
అనుబధ్నాతి శాంబరః |
ఆపపూర్షంబరశ్చైవ |
సవితారేపసోభవత్ |

త్యగ్ం సుతృప్తం విదితైవ |
 బహుసోమ గిరం వశీ || 43 ||

అన్వేతి తుగ్రో వక్రియాంతం |
 ఆయనూయాంఘ్నోమతృప్పుషు |
 స సంగ్రామస్తమోద్యోఽత్యోతః |
 వాచో గాః పిపాతి తత్ |
 స తద్గోభిస్తువాఽత్యేత్యన్వే |
 రక్షసానన్వితాశ్చ యే |
 అన్వేతి పరివృత్యాఽస్తః |
 ఏవమేతౌస్థో అశ్వినా |
 తే ఏతే ద్యుఃపృథివ్యోః |
 అహరహర్గర్భందధాథే || 44 ||

తయోరేతౌ వధ్సావహోరాత్రే |
 పృథివ్యా అహః |
 దివో రాత్రీః |
 తా అవిస్మృష్టా |
 దంపతీ ఏవ భవతః |
 తయోరేతౌ వధ్సై |
 అగ్నిశ్చాదిత్యశ్చ |
 రాత్రేర్వధుః |

శ్వే॒త ఆ॒ది॒త్యః॑ |
అ॒హ్నో॒గ్నిః॑ || 45 ||

తా॒ంరో అ॒రుణః॑ |
తా అ॒వి॒స్మ॒ష్టా |
దం॒ప॒తీ ఏ॒వ భ॑వ॒తః |
తయో॑రే॒తౌ వ॒ధ్నౌ |
వృ॒త్రశ్చ॑ వై॒ద్యుత॑శ్చ |
అగ్నే॑ర్వృ॒త్రః |
వై॒ద్యుత॑ ఆ॒ది॒త్యస్య॑ |
తా అ॒వి॒స్మ॒ష్టా |
దం॒ప॒తీ ఏ॒వ భ॑వ॒తః |
తయో॑రే॒తౌ వ॒ధ్నౌ || 46 ||

ఉ॒ష్మా చ॑ నీ॒హర॑శ్చ |
వృ॒త్రస్యో॒ష్మా |
వై॒ద్యుత॑స్య నీ॒హరః॑ |
తౌ తా॒వే॒వ ప్ర॑తి॒పద్యే॑తే |
సే॒యగ్ం॒రాత్రీ॑ గ॒ర్భిణీ॑ పు॒త్రేణ॑ సం॒వ॒సతి॑ |
తస్యా॑ వా ఏ॒తదు॒ల్బణం॑ |
యద్రా॑త్రో ర॒శ్మయః॑ |
యథా॑ గో॒ర్గర్భి॑ణ్యా ఉ॒ల్బణం॑ |

ఏ॒వ॒మే॒తస్యా॑ ఉ॒ల్బణ॑ం |
 ప్ర॒జయి॑ష్ణుః ప్ర॒జయా॑ చ పశుభిశ్చ భవతి |
 య ఏ॒వం వే॒ద |
 ఏ॒తము॑ద్యంతమపియంతం చేతి |
 ఆది॑త్యః పు॒ణ్యస్య॑ వ॒ధ్నుః |
 అథ॑ ప॒విత్రా॑ంగిరసః || 47 ||

స్తో॒ఽపొ॑దకాభిర్వశీ దధాథే అగ్నిస్తయారేతో
 వధ్నో భవతి చత్వారి చ || 10 ||

ప॒విత్ర॑వంతః ప॒రివా॑జమాసతే |
 పి॒తైషాం॑ ప్ర॒తో అ॒భిర॑క్షతి వ్రతం |
 మ॒హస్స॑ముద్రం వరుణస్తిరోదధే |
 ధీ॒రా ఇ॒చ్ఛేకు॒ర్థరు॑ణేష్వారభం |
 ప॒విత్రం॑ తే వి॒తతం॑ బ్రహ్మణస్పతే |
 ప్ర॒భుర్గా॑త్రాణి ప॒ర్యేషి॑విశ్వతః |
 అ॒తప్త॑తనూర్న తదామో అశ్నుతే |
 శృ॒తాస॑ ఇ॒ద్వహం॑తస్తథ్నమాశత |
 బ్ర॒హ్మ దే॒వానాం॑ |
 అ॒సత॑స్సద్యే తతక్షుః || 48 ||

ఋ॒షయ॑స్సప్తాత్రిశ్చ యత్ |
 స॒ర్వేఽత్ర॑యో అగస్త్యశ్చ |

నక్షత్రైశ్శంకృతోఽవసన్న్ |
 అథ సవితుః శ్యావాశ్వస్యాఽవర్తికామస్య |
 అమీ య ఋక్షా నిహితాస ఉచ్ఛా |
 నక్తం దదృశే కుహచిద్దివేయుః |
 అదభాని వరుణస్య వ్రతాని |
 విచాకశచ్చంద్రమా నక్షత్రమేతి |
 తథ్సవితుర్వరేణ్యం |
 భర్గో దేవస్య ధీమహి || 49 ||

ధియో యో నః ప్రచోదయాత్ |
 తథ్సవితుర్వృణీమహే |
 వయందేవస్య భోజనం |
 శ్రేష్ఠగ్ంసర్వధాతమం |
 తురం భగస్య ధీమహి |
 అపాగూహత సవితా తృభీన్ |
 సర్వాందివో అంధసః |
 నక్తంతాన్యభవందృశే |
 అస్థ్యస్థ్నా సంభవిష్యామః |
 నామ నామైవ నామ మే || 50 ||

నపుగ్ంసకం పుమాగ్స్త్యస్మి |
 స్థావరోఽస్మృథ జంగమః |

యజే॒యక్ష్మి॒ యష్టా॑హే॒ చ |
 మయా॑ భూతా॒న్యయ॑క్షత |
 పశవో॑ మమ॒ భూతా॑ని |
 అనూబంధో॑ఽన్యహం విభుః |
 స్త్రియ॑స్సతీః |
 తా ఉ॑మే పుగ్ంస ఆహుః |
 పశ్య॑దక్ష॒ణ్వాన్నవి॑చేతదంధః |
 కవి॑ర్యః పుత్ర॑స్స ఇమా చి॑కేత || 51 ||

యస్తా॑ వి॒జానా॑ఢ్నువి॒తుః పి॒తాస॑త్ |
 అంధో॑ మణి॒మవింద॑త్ |
 తమ॑నంగులిరావ॑యత్ |
 అగ్రి॑వః ప్రత్య॑ముంచత్ |
 తమ॑జిహ్వా అసశ్చ॑త |
 ఊర్ధ్వ॑మూలమ॒వాక్చా॑ఖం |
 వృక్షం॑ యో వేద॑ సంప్రతి |
 న స॑ జాతు జనః శ్రద్ధ॑ధ్యాత్ |
 మృత్యు॑ర్మా మార॒యాది॑తిః |
 హ॒సిత॑గ్ంరుది॒తంగీ॑తం || 52 ||

వీ॒ణాప॑ణవలాసీ॒తం |
 మృ॒తంజి॑వం చ॒ యత్కి॑ంచిత్ |

అంగాని స్నేవ విద్ధి తత్ |
 అతృప్యగ్గస్తృప్యధ్యాయత్ |
 అస్మాజ్జాతా మే మిథూ చరన్ |
 పుత్రో నిర్ఋత్యా వైదేహః |
 అచేతా యశ్చ చేతనః |
 స తం మణిమవిందత్ |
 సోఽనంగులిరావయత్ |
 సోఽగ్రీవః ప్రత్యముంచత్ || 53 ||

సోఽజిహ్వో అసశ్చత |
 నైతమృషిం విదిత్వా నగరం ప్రవిశేత్ |
 యది ప్రవిశేత్ |
 మిథౌ చరిత్వా ప్రవిశేత్ |
 తథ్సంభవస్య వ్రతం |
 ఆతమగ్నీ రథంతిష్ఠ |
 ఏకాశ్వమేకయోజనం |
 ఏకచక్రమేకధురం |
 వాతధ్రాజిగతిం విభో |
 న రిష్యతి న వ్యథతే || 54 ||

నాస్యాక్షో యాతు సజ్జతి |
 యచ్ఛ్వేతానోహితాగ్నాగ్నేః |

రథే యుక్త్వాఽధితిష్ఠతి |
 ఏకయా చ దశభిశ్చ స్వభూతే |
 ద్వాభ్యామిష్టయే విగ్ంశత్యా చ |
 తిసృభిశ్చ వహసే త్రిగ్ంశతా చ |
 నియుద్భిర్వాయవిహతా విముంచ || 55 ||

తతక్షుర్థీమహి నామ మే చికేత గీతం
 ప్రత్యముంచద్వ్యభతే సప్త చ || 11 ||

ఆతనుష్వ ప్రతనుష్వ |
 ఉద్ధమాఽఽధమ సంధమ |
 ఆదిత్యే చంద్రవర్ణానాం |
 గర్భమాధేహి యః పుమాన్ |
 ఇతస్సిక్తగ్ంసూర్యగతం |
 చంద్రమసే రసంకృధి |
 వారాదంజనయాగ్రేఽగ్నిం |
 య ఏకో రుద్ర ఉచ్యతే |
 అసంఖ్యాతాస్సహస్రాణి |
 స్మర్యతే న చ దృశ్యతే || 56 ||

ఏవమేతన్నిబోధత |
 ఆమంద్రైరింద్ర హరిభిః |
 యాహి మయూరరోమభిః |

మా త్వా కేచిన్నియేమురిన్న పాశినః |
 దధన్వేవ తా ఇహి |
 మా మంద్రైరింద్ర హరిభిః |
 యామి మయూరరోమభిః |
 మా మా కేచిన్నియేమురిన్న పాశినః |
 నిధన్వేవ తాం(2) ఇమి |
 అణుభిశ్చ మహద్భిశ్చ || 57 ||

నిఘృష్టైర్నమాయుతైః |
 కాలైర్హరిత్వమాపన్నైః |
 ఇంద్రాయాహి సహస్రయుక్ |
 అగ్నిర్విభ్రాష్టివసనః |
 వాయుశ్శ్వేతసికద్రుకః |
 సంవత్సరో విషూవర్ణైః |
 నిత్యాస్తేనుచరాస్తవ |
 సుబ్రహ్మణ్యోగ్ం సుబ్రహ్మణ్యోగ్ం
 సుబ్రహ్మణ్యోం |
 ఇంద్రాగచ్ఛ హరివ ఆగచ్ఛ మేధాతిథేః |
 మేష వృషణశ్వస్య మేనే || 58 ||

గౌరావస్కందిన్నహల్యాయై జార |
 కౌశికబ్రాహ్మణ గౌతమబ్రువాణ |

అరుణాశ్వా ఇహోగతాః |
 వసవః పృథివిక్షితః |
 అష్టాదిగ్వాససోఽగ్నయః |
 అగ్నిశ్చ జాతవేదాశ్చేత్యేతే |
 తామ్రాశ్వాస్తామ్రరథాః |
 తామ్రవర్ణాస్తథాఽసితాః |
 దండహస్తాః ఖాదగ్ధతః |
 ఇతో రుద్రాః పరాంగతాః || 59 ||

ఉక్తగ్గ్స్థానం ప్రమాణంచ పుర ఇత |
 బృహస్పతిశ్చ సవితా చ |
 విశ్వరూపైరిహోగతాం |
 రథేనోదకవర్తమా |
 అప్పుషో ఇతి తద్వయోః |
 ఉక్తో వేషో వాసాగ్ంసి చ |
 కాలావయవానామితః ప్రతీచ్యా |
 వాసాత్యా ఇత్యశ్వినోః |
 కోఽంతరిక్షే శబ్దంకరోతీతి |
 వాసిష్ఠో రౌహిణో మీమాగ్ంసాంచక్రే |
 తస్యైషో భవతి |
 వాశ్రేవ విద్యుదితి |

బ్రహ్మ॑ణ ఉ॒ద॒ర॒ణమ॑సి |
 బ్రహ్మ॑ణ ఉ॒దీ॒ర॒ణమ॑సి |
 బ్రహ్మ॑ణ ఆ॒స్త॒ర॒ణమ॑సి |
 బ్రహ్మ॑ణ ఉ॒ప॒స్త॒ర॒ణమ॑సి || 60 ||

దృ॒శ్య॑తే॒ చ మే॒నే ప॒రాంగ॑తాశ్చక్రే॒ షట్ప॑ || 12 ||

† అ॒ష్టయో॑నీమ॒ష్టపు॑త్రాం |
 అ॒ష్టప॑త్నీమి॒మాం మహీ॑ం |
 అ॒హం వే॒ద న మే॑ మృ॒త్యుః |
 న॒చామృ॑త్యుర॒ఘాహ॑రత్ |
 అ॒ష్టయో॑న్య॒ష్టపు॑త్రం |
 అ॒ష్టప॑ది॒దమ॒ంతరి॑క్షం |
 అ॒హం వే॒ద న మే॑ మృ॒త్యుః |
 న॒చామృ॑త్యుర॒ఘాహ॑రత్ |
 అ॒ష్టయో॑నీమ॒ష్టపు॑త్రాం |
 అ॒ష్టప॑త్నీమ॒మాంది॑వం || 61 ||

† అ॒హం వే॒ద న మే॑ మృ॒త్యుః |
 న॒చామృ॑త్యుర॒ఘాహ॑రత్ |
 సు॒త్రామా॑ణం మహీ॒మాపు॑ |
 అది॑తి॒ర్యైరది॑తిరంతరి॒క్షం |
 అది॑తి॒ర్మాతా॑ స పితా॒ స పు॒త్రః |

విశ్వే దే॒వా అది॑తిః పంచ॒జనాః॑ ।
 అది॑తి॒ర్ణాత॒మది॑తి॒ర్ణని॑త్వం ।
 అష్టా॑ పు॒త్రాసో అది॑తేః ।
 యే జా॒తాస్త॒స్యః పరి॑ ।
 దే॒వాం(2) ఉప॑ప్రైధ్ను॒ప్తభిః॑ ॥ 62 ॥

† పరా॑ మా॒ర్తాండ॒మాస్య॑త్ ।
 సప్త॑భిః పు॒త్రైరది॑తిః ।
 ఉప॑ప్రైత్పూర్వ్యం యుగం॑ ।
 ప్ర॒జాయై॑ మృత్యవే తత్ ।
 పరా॑ మా॒ర్తాండ॒మాభ॑రదితి ।
 తానను॑క్రమిష్యామః ।
 మిత్ర॑శ్చ వరు॑ణశ్చ ।
 ధా॒తా చా॑ర్యమా చ ।
 అగ్ంశ॑శ్చ భగ॑శ్చ ।
 ఇంద్ర॑శ్చ వి॒వస్వాగ్శ్చే॒త్యేతే॑ ।
 హి॒రణ్య గ॑ర్భో హగ్ంస॑శ్శుచిషత్ ।
 బ్రహ్మ॑జ్జానం తది॒త్పద॑మితి ।
 గర్భః॑ ప్రా॒జాప॑త్యః ।
 అథ పు॑రుషః సప్త పు॑రుషః ॥ 63 ॥

అ॒మూం ది॒వగ్ం సప్త॑భి॒రేతే॑ చ॒త్వారి॑ చ ॥ 13 ॥

యో॒ఽసౌ తప॑న్నుదే॒తి |
 స సర్వే॑షాం భూ॒తానాం॑ ప్రా॒ణానాదా॑యోదే॒తి |
 మా మే॑ ప్ర॒జాయా మా ప॑శూనాం |
 మా మమ॑ ప్రా॒ణానాదా॑యోద॒గాః |
 అసౌ యో॒ఽస్తమే॑తి |
 స సర్వే॑షాం భూ॒తానాం॑ ప్రా॒ణానాదా॑యా॒స్తమే॑తి |
 మా మే॑ ప్ర॒జాయా మా ప॑శూనాం |
 మా మమ॑ ప్రా॒ణానాదా॑యా॒స్తంగాః॑ |
 అసౌ య ఆపూ॑ర్యతి |
 స సర్వే॑షాం భూ॒తానాం॑ ప్రా॒ణైరాపూ॑ర్యతి || 64 ||

మా మే॑ ప్ర॒జాయా మా ప॑శూనాం |
 మా మమ॑ ప్రా॒ణైరాపూ॑రిష్ఠాః |
 అసౌ యో॒ఽపక్షీ॑యతి |
 స సర్వే॑షాం భూ॒తానాం॑ ప్రా॒ణైరప॑క్షీయతి |
 మా మే॑ ప్ర॒జాయా మా ప॑శూనాం |
 మా మమ॑ ప్రా॒ణైరప॑క్షేష్ఠాః |
 అమూ॒ని నక్ష॑త్రాణి |
 సర్వే॑షాం భూ॒తానాం॑ ప్రా॒ణైరప॑ప్రసర్పంతి
 చో॒ధ్ధర్ప॑ంతి చ |

మా మే॑ ప్ర॒జాయా॑ మా ప॒శూనాం॑ ।
 మా మమ॑ ప్రా॒ణైరప॑ప్రస్మ॒వత॑ మో॒ఘ్న॑వత ॥ 65 ॥

ఇమే॑ మాసా॒శ్చార్థ॑మాసాశ్చ ।
 సర్వే॑షాం భూతా॒నాం ప్రా॒ణైరప॑ప్రసర్ప॒ంతి॑
 చో॒ఘ్న॑ర్ప॒ంతి చ॑ ।

మా మే॑ ప్ర॒జాయా॑ మా ప॒శూనాం॑ ।
 మా మమ॑ ప్రా॒ణైరప॑ప్రస్మ॒వత॑ మో॒ఘ్న॑వత ।
 ఇమ॑ ఋత॒వః ।

సర్వే॑షాం భూతా॒నాం ప్రా॒ణైరప॑ప్రసర్ప॒ంతి॑
 చో॒ఘ్న॑ర్ప॒ంతి చ॑ ।

మా మే॑ ప్ర॒జాయా॑ మా ప॒శూనాం॑ ।
 మా మమ॑ ప్రా॒ణైరప॑ ప్రస్మ॒వత॑ మో॒ఘ్న॑వత ।
 అయగ్ం॑ సం॒వధ్న॑రః ।
 సర్వే॑షాం భూతా॒నాం ప్రా॒ణైరప॑ప్రసర్ప॒ంతి॑
 చో॒ఘ్న॑ర్ప॒ంతి చ॑ ॥ 66 ॥

మా మే॑ ప్ర॒జాయా॑ మా ప॒శూనాం॑ ।
 మా మమ॑ ప్రా॒ణైరప॑ప్రస్మ॒వత॑ మో॒ఘ్న॑వ ।
 ఇదమ॑హః ।
 సర్వే॑షాం భూతా॒నాం ప్రా॒ణైరప॑ప్రసర్ప॒ంతి॑
 చో॒ఘ్న॑ర్ప॒ంతి చ॑ ।

మా మే ప్రజాయా మా పశూనాం ।
 మా మమ ప్రాణైరపప్రస్మప మోఘ్నుప ।
 ఇయగ్ంరాత్రిః ।
 సర్వేషాం భూతానాం ప్రాణైరపప్రసర్పతి
 చోఘ్నర్పతి చ ।

మా మే ప్రజాయా మా పశూనాం ।
 మా మమ ప్రాణైరపప్రస్మప మోఘ్నుప ।
 ఓం భుర్భువస్స్వః ।
 ఏతద్వ్యో మిథునం మా నో మిథునగ్ంరీఢ్యం ॥ 67 ॥

ప్రాణైరాపూర్యతి మోఘ్నుపత చోఘ్నర్పతి చ మోఘ్నుప ద్వే చ ॥ 14 ॥

యోఽసౌ షోడశాఽమూని ద్వాదశాఽయం చతుర్దశ ॥

ఉదేత్యస్తమేత్యాపూర్యత్యపక్షీయత్యమూని నక్షత్రాణీమే
 మాసా ఇమ ఋతవోఽయగ్ం సంవఘ్నర ఇదమహరియగ్ం రాత్రిర్దశ ॥

అథాదిత్యస్యాష్టపురుషస్య ।
 వసూనామాదిత్యానాగ్ంస్థానే స్వతేజసా భాని ।
 రుద్రాణామాదిత్యానాగ్ంస్థానే స్వతేజసా భాని ।
 ఆదిత్యానామాదిత్యానాగ్ంస్థానే స్వతేజసా భాని ।
 సతాగ్ంసత్యానాం ।
 ఆదిత్యానాగ్ంస్థానే స్వతేజసా భాని ।
 అభిధూన్వతామభిఘ్నతాం ।

వాతవ॑తాం మ॒రుతాం॑ ।
 ఆది॑త్యానాగ్న్యా॒స్థానే॑ స్వతే॒జసా॑ భాని ।
 ఋ॒భూణా॑మాదిత్యానాగ్న్యా॒స్థానే॑ స్వతే॒జసా॑ భాని ।
 విశ్వే॑షాందే॒వానాం॑ ।
 ఆది॑త్యానాగ్న్యా॒స్థానే॑ స్వతే॒జసా॑ భాని ।
 సం॒వధ్న॑రస్య స॒వితుః॑ ।
 ఆది॑త్యస్యస్థానే స్వతే॒జసా॑ భాని ।
 ఓం భు॑ర్భువస్స్వః ।
 రశ్మయో॑ వో మిథునం మా నో మిథునగ్ంరీ॒ధ్వం ॥ 68 ॥

ఋ॒భూణా॑మాదిత్యానాగ్న్యా॒స్థానే॑ స్వతే॒జసా॑ భాని షట్ప్ర॑ ॥ 15 ॥

ఆరో॑గస్య స్థానే స్వతే॒జసా॑ భాని ।
 భ్రా॒జస్య॑ స్థానే స్వతే॒జసా॑ భాని ।
 ప॒టర॑స్య స్థానే స్వతే॒జసా॑ భాని ।
 ప॒తంగ॑స్య స్థానే స్వతే॒జసా॑ భాని ।
 స్వ॒ర్ణర॑స్య స్థానే స్వతే॒జసా॑ భాని ।
 జ్యోతి॑షీమతస్య స్థానే స్వతే॒జసా॑ భాని ।
 విభా॑సస్య స్థానే స్వతే॒జసా॑ భాని ।
 కశ్య॑పస్య స్థానే స్వతే॒జసా॑ భాని ।
 ఓం భు॑ర్భువస్స్వః ।
 ఆపో॑ వో మిథునం మా నో మిథునగ్ంరీ॒ధ్వం ॥ 69 ॥

ఆరోగస్య దశ ॥ 16 ॥

అథ వాయోరేకాదశపురుషస్యైకాదశస్త్రీకస్య |
 ప్రభ్రాజమానానాగ్ం రుద్రాణాగ్స్థానే స్వతేజసా భాని |
 వ్యవదాతానాగ్ం రుద్రాణాగ్స్థానే స్వతేజసా భాని |
 వాసుకివైద్యుతానాగ్ం రుద్రాణాగ్స్థానే
 స్వతేజసా భాని |

రజతానాగ్ం రుద్రాణాగ్స్థానే స్వతేజసా భాని |
 పరుషాణాగ్ం రుద్రాణాగ్స్థానే స్వతేజసా భాని |
 శ్యామానాగ్ం రుద్రాణాగ్స్థానే స్వతేజసా భాని |
 కపిలానాగ్ం రుద్రాణాగ్స్థానే స్వతేజసా భాని |
 అతిలోహితానాగ్ం రుద్రాణాగ్స్థానే స్వతేజసా భాని |
 ఊర్ధ్వానాగ్ం రుద్రాణాగ్స్థానే స్వతేజసా భాని ॥ 70 ॥

అవపతంతానాగ్ం రుద్రాణాగ్స్థానే స్వతేజసా భాని |
 వైద్యుతానాగ్ం రుద్రాణాగ్స్థానే స్వతేజసా భాని |
 ప్రభ్రాజమానీనాగ్ం రుద్రాణీనాగ్స్థానే స్వతేజసా భాని |
 వ్యవదాతీనాగ్ం రుద్రాణీనాగ్స్థానే స్వతేజసా భాని |
 వాసుకివైద్యుతీనాగ్ం రుద్రాణీనాగ్స్థానే
 స్వతేజసా భాని |

రజతానాగ్ం రుద్రాణీనాగ్స్థానే స్వతేజసా భాని |
 పరుషాణాగ్ం రుద్రాణీనాగ్స్థానే స్వతేజసా భాని |

శ్యామానాగ్ం రుద్రాణీనాగ్స్థానే స్వతేజసా భాని |
 కపిలానాగ్ం రుద్రాణీనాగ్స్థానే స్వతేజసా భాని |
 అతిలోహితీనాగ్ం రుద్రాణీనాగ్స్థానే స్వతేజసా భాని |
 ఊర్ధ్వానాగ్ం రుద్రాణీనాగ్స్థానే స్వతేజసా భాని |
 అవపతంతీనాగ్ం రుద్రాణీనాగ్స్థానే స్వతేజసా భాని |
 వైద్యుతీనాగ్ం రుద్రాణీనాగ్స్థానే స్వతేజసా భాని |
 ఓం భుర్భువస్స్వః |
 రూపాణి వో మిథునం మా నో మిథునగ్ం రీఢ్యం || 71 ||

ఊర్ధ్వానాగ్ం రుద్రాణాగ్ స్థానే స్వతేజసా భాన్యతిలోహితీనాగ్ం
 రుద్రాణీనాగ్ స్థానే స్వతేజసా భాని పంచ చ || 17 ||

అథాగ్నేరష్టపురుషస్య |
 అగ్నేః పూర్వదిశ్యస్య స్థానే స్వతేజసా భాని |
 జాతవేదస ఉపదిశ్యస్య స్థానే స్వతేజసా భాని |
 సహోజసో దక్షిణదిశ్యస్య స్థానే స్వతేజసా భాని |
 అజిరాప్రభవ ఉపదిశ్యస్య స్థానే స్వతేజసా భాని |
 వైశ్వానరస్యాఽపరదిశ్యస్య స్థానే స్వతేజసా భాని |
 నర్యాపస ఉపదిశ్యస్య స్థానే స్వతేజసా భాని |
 పంక్తిరాధస ఉదగ్దిశ్యస్య స్థానే స్వతేజసా భాని |
 విసర్పిణ ఉపదిశ్యస్య స్థానే స్వతేజసా భాని |

ఓం భుర్భువస్స్వః |
 దిశో వో మిథునం మా నో మిథునగ్ంరీఢ్యం || 72 ||

స్వరేకం చ || 18 ||

ఏతద్రశ్యయ ఆపో రూపాణి దిశః పంచ ||

దక్షిణపూర్వస్యాందిశి విసర్పీ నరకః |
 తస్మాన్నః పరిపాహి |
 దక్షిణాపరస్యాం దిశ్యవిసర్పీ నరకః |
 తస్మాన్నః పరిపాహి |
 ఉత్తరపూర్వస్యాందిశి విషాదీ నరకః |
 తస్మాన్నః పరిపాహి |
 ఉత్తరాపరస్యాందిశ్యవిషాదీ నరకః |
 తస్మాన్నః పరిపాహి |
 ఆ యస్మింధృష్ట వాసవా
 ఇంద్రియాణి శతక్రతవిత్యేతే || 73 ||

దక్షిణపూర్వస్యాం నవ || 19 ||

ఇంద్రఘోషా వో వసుభిః పురస్తాదుపదధతాం |
 మనోజవసో వః పితృభిర్దక్షిణత ఉపదధతాం |
 ప్రచేతా వో రుద్రైః పశ్చాదుపదధతాం |
 విశ్వకర్మా వ ఆదిత్యైరుత్తరత ఉపదధతాం |

త్వష్టా॑ వో॒ రూ॒పై॒రుప॑రిష్టా॒దుప॑దధతాం ।
 సంజ్ఞా॑నం వః పశ్చాదితి ।
 ఆదిత్యస్స॑ర్వోఽగ్నిః పృథి॑వ్యాం ।
 వాయు॑రంతరిక్షే ।
 సూర్యో॑ దివి ।
 చంద్ర॑మా దిక్షు ।
 నక్ష॑త్రాణి స్వలోకే ।
 ఏ॒వా హ్యే॒వ ।
 ఏ॒వా హ్యగ్నే॑ ।
 ఏ॒వా హి వాయో॑ ।
 ఏ॒వా హింద్ర॑ ।
 ఏ॒వా హి పూ॑షన్ ।
 ఏ॒వా హి దే॑వాః ॥ 74 ॥

దిక్షు సప్త చ ॥ 20 ॥

ఆప॑మాపామపస్స॑ర్వాః ।
 అస్మా॑దస్మాది॒తోఽము॑తః ।
 అగ్ని॑ర్వా॒యుశ్చ॒ సూర్య॑శ్చ ।
 సహ॑ సం॒చస్క॑రద్ధి॒యా ।
 వా॒య్వశ్వా॑ రశ్మి॒పత॑యః ।
 మరీ॑చ్యాత్మానో అద్రు॑హః ।

దే॒వీ॒ర్భు॒వ॒న॒సూ॒వ॒రిః |
 పు॒త్ర॒వ॒త్త్వా॒య మే॑ సు॒త |
 మ॒హా॒నా॒మ్ని॒ర్మ॒హా॒మా॒నాః |
 మ॒హా॒సో మ॑హా॒స॒స్వ్యః || 75 ||

దే॒వీః ప॑ర్జ॒న్య॒సూ॒వ॒రిః |
 పు॒త్ర॒వ॒త్త్వా॒య మే॑ సు॒త |
 అ॒పా॒ఽశ్శు॒ష్ణి॒మపా॑ ర॒క్షః |
 అ॒పా॒ఽఽశ్శు॒ష్ణి॒మపా॑ర॒ఘం |
 అ॒పా॒ఘ్నా॒మప॑చా॒వర్తి॑ం |
 అప॑దే॒వీ॒రితో॑ హి॒త |
 వ॒జ్రం॑దే॒వీ॒రజీ॑తాగ్శ్చ |
 భు॒వ॒నం॑దే॒వసూ॒వ॒రిః |
 ఆ॒ది॒త్యా॒నది॒తిందే॑వీం |
 యో॒సి॒నో॒ర్ధ్వ॒ముదీ॑ష॒త || 76 ||

భ॒ద్రం క॑ర్ణే॒భిః శృ॒ణు॒యామ॑ దే॒వాః |
 భ॒ద్రం ప॑శ్యే॒మాక్ష॑భి॒ర్యజ॑త్రాః |
 స్థి॒రైరం॑గై॒స్తుష్టు॒వాగ్ంస॑స్తు॒నూభిః॑ |
 వ్యశే॑మ దే॒వహి॑తం యదా॒యుః |
 స్వ॒స్తి న॒ ఇంద్రో॑ వృ॒ద్ధశ్ర॑వాః |
 స్వ॒స్తి నః॒ పూ॒షా వి॒శ్వవే॑దాః |

స్వస్తి నస్తార్థ్యో అరిష్టనేమిః |
 స్వస్తి నో బృహస్పతిర్దధాతు |
 కేతవో అరుణాసశ్చ |
 ఋషయో వాతరశనాః |
 ప్రతిష్ఠాగ్ంశతధా హి |
 సమాహితాసో సహస్రధాయసం |
 శివా నశ్శంతమా భవంతు |
 దివ్యా ఆప ఓషధయః |
 సుంఋడికా సరస్వతి |
 మా తే వ్యోమ సందృశి || 77 ||

స్వరుదిషత వాతరశనాష్టట్ట || 21 ||

యోఽపాం పుష్పం వేద |
 పుష్పవాన్ప్రజావాన్ప్రశుమాన్భవతి |
 చంద్రమా వా అపాం పుష్పం |
 పుష్పవాన్ప్రజావాన్ప్రశుమాన్భవతి |
 య ఏవం వేద |
 యోఽపామాయతనం వేద |
 ఆయతనవాన్భవతి |
 అగ్నిర్వా అపామాయతనం |

ఆయ॑త॒న॒వా॒న్భ॒వ॒తి |
 యో॑ఽగ్నే॒రాయ॑త॒నం వేద॑ || 78 ||

ఆయ॑త॒న॒వా॒న్భ॒వ॒తి |
 ఆపో॑ వా అగ్నే॒రాయ॑త॒నం |
 ఆయ॑త॒న॒వా॒న్భ॒వ॒తి |
 య ఏ॒వం వేద॑ |
 యో॑ఽపా॒మాయ॑త॒నం వేద॑ |
 ఆయ॑త॒న॒వా॒న్భ॒వ॒తి |
 వాయు॑ర్వా అపా॒మాయ॑త॒నం |
 ఆయ॑త॒న॒వా॒న్భ॒వ॒తి |
 యో వా॒యోరాయ॑త॒నం వేద॑ |
 ఆయ॑త॒న॒వా॒న్భ॒వ॒తి || 79 ||

ఆపో॑ వై వా॒యోరాయ॑త॒నం |
 ఆయ॑త॒న॒వా॒న్భ॒వ॒తి |
 య ఏ॒వం వేద॑ |
 యో॑ఽపా॒మాయ॑త॒నం వేద॑ |
 ఆయ॑త॒న॒వా॒న్భ॒వ॒తి |
 అసౌ॑ వై తప॑న్నపా॒మాయ॑త॒నం |
 ఆయ॑త॒న॒వా॒న్భ॒వ॒తి |
 యో॑ఽము॒ష్య తప॑త ఆయ॑త॒నం వేద॑ |

ఆయ॑త॒న॒వా॒న్భ॒వతి॑ ।
 ఆ॒పో॒ వా॒ అ॒ము॒ప్య॒ త॒ప॒త॒ ఆ॒య॒త॒నం॑ ॥ 80 ॥

ఆయ॑త॒న॒వా॒న్భ॒వతి॑ ।
 య॑ ఏ॒వం వే॑ద ।
 యో॑ఽపా॒మాయ॑త॒నం వే॑ద ।
 ఆయ॑త॒న॒వా॒న్భ॒వతి॑ ।
 చ॒ంద్ర॒మా వా॒ అ॒పా॒మాయ॑త॒నం ।
 ఆయ॑త॒న॒వా॒న్భ॒వతి॑ ।
 య॑శ్చ॒ంద్ర॒మ॒స ఆ॒య॒త॒నం వే॑ద ।
 ఆయ॑త॒న॒వా॒న్భ॒వతి॑ ।
 ఆ॒పో॒ వై చ॒ంద్ర॒మ॒స ఆ॒య॒త॒నం ।
 ఆయ॑త॒న॒వా॒న్భ॒వతి॑ ॥ 81 ॥

య॑ ఏ॒వం వే॑ద ।
 యో॑ఽపా॒మాయ॑త॒నం వే॑ద ।
 ఆయ॑త॒న॒వా॒న్భ॒వతి॑ ।
 న॒క్ష॒త్రా॒ణి వా॒ అ॒పా॒మాయ॑త॒నం ।
 ఆయ॑త॒న॒వా॒న్భ॒వతి॑ ।
 యో॑ న॒క్ష॒త్రా॒ణా॒మాయ॑త॒నం వే॑ద ।
 ఆయ॑త॒న॒వా॒న్భ॒వతి॑ ।
 ఆ॒పో॒ వై న॒క్ష॒త్రా॒ణా॒మాయ॑త॒నం ।

ఆయ॑త॒న॒వా॒న్భ॒వ॒తి |
 య॑ ఏ॒వం వే॑ద॒ || 82 ||

యో॑ఽపా॒మాయ॑త॒నం వే॑ద॒ |
 ఆయ॑త॒న॒వా॒న్భ॒వ॒తి |
 ప॒ర్జ॒న్యో వా అ॒పా॒మాయ॑త॒నం |
 ఆయ॑త॒న॒వా॒న్భ॒వ॒తి |
 యః ప॒ర్జ॒న్య॒స్యా॒యత॑నం వే॑ద॒ |
 ఆయ॑త॒న॒వా॒న్భ॒వ॒తి |
 ఆపో॑ వై ప॒ర్జ॒న్య॒స్యా॒ఽఽయ॑త॒నం |
 ఆయ॑త॒న॒వా॒న్భ॒వ॒తి |
 య॑ ఏ॒వం వే॑ద॒ |
 యో॑ఽపా॒మాయ॑త॒నం వే॑ద॒ || 83 ||

ఆయ॑త॒న॒వా॒న్భ॒వ॒తి |
 సం॒వ॒ధ్న॒రో వా అ॒పా॒మాయ॑త॒నం |
 ఆయ॑త॒న॒వా॒న్భ॒వ॒తి |
 య॑స్సం॒వ॒ధ్న॒ర॒స్యా॒యత॑నం వే॑ద॒ |
 ఆయ॑త॒న॒వా॒న్భ॒వ॒తి |
 ఆపో॑ వై సం॒వ॒ధ్న॒ర॒స్యా॒యత॑నం |
 ఆయ॑త॒న॒వా॒న్భ॒వ॒తి |
 య॑ ఏ॒వం వే॑ద॒ |

యోఽపు నావం ప్రతిష్ఠితాం వేద |
ప్రత్యేవ తిష్ఠతి || 84 ||

ఇమే వై లోకా అపు ప్రతిష్ఠితాః |
తదేషాఽభ్యసూక్తా |
అపాగ్ంరసముదయగ్ంసన్న్ |
సూర్యే శుక్రగ్ంసమాభృతం |
అపాగ్ంరసస్య యో రసః |
తం వో గృహ్ణోముత్తమమితి |
ఇమే వై లోకా అపాగ్ంరసః |
తేఽముష్మిన్నాదిత్యే సమాభృతాః |
జానుదఘ్నిముత్తరవేదీంఖాత్వా |
అపాం పూరయిత్వా గుల్ఫదఘ్నం || 85 ||

పుష్కరపఙ్జైః పుష్కరదండైః పుష్కరైశ్చ సగ్గ్స్తిర్య |
తస్మిన్విహాయసే |
అగ్నిం ప్రణీయోపసమాధాయ |
బ్రహ్మవాదినో వదంతి |
కస్మాత్ప్రణీతేఽయమగ్నిశ్చీయతే |
సాప్రణీతేఽయమపు హ్యాయంచీయతే |
అసౌ భువనేప్యనాహితాగ్నిరేతాః |
తమభిత ఏతా అబీష్టకా ఉపదధాతి |

అగ్నిహోత్రే దర్శపూర్ణమాసయోః |
 పశుబంధే చాతుర్మాస్యేషు || 86 ||

అథో ఆహుః |

సర్వేషు యజ్ఞక్రతుష్వితి |
 ఏతద్ధ స్మ వా ఆహుశ్శండిలాః |
 కమగ్నించీనుతే |
 సత్రియమగ్నించీన్వాసః |
 సంవధ్నరం ప్రత్యక్షేణ |
 కమగ్నించీనుతే |
 సావిత్రమగ్నించీన్వాసః |
 అముమాదిత్యం ప్రత్యక్షేణ |
 కమగ్నించీనుతే || 87 ||

నాచికేతమగ్నించీన్వాసః |
 ప్రాణాన్ప్రత్యక్షేణ |
 కమగ్నించీనుతే |
 చాతుర్హోత్రియమగ్నించీన్వాసః |
 బ్రహ్మ ప్రత్యక్షేణ |
 కమగ్నించీనుతే |
 వైశ్వస్మజమగ్నించీన్వాసః |
 శరీరం ప్రత్యక్షేణ |

కమగ్నించినతే |

ఉపానువాక్యమాశుమగ్నించినానః || 88 ||

ఇమాన్లోకాన్ప్రత్యక్షేణ |

కమగ్నించినతే |

ఇమమారుణకేతుకమగ్నించినాన ఇతి |

య ఏవాసౌ |

ఇతశ్చాఽముతశ్చాఽవ్యతీపాతీ |

తమితి |

యోఽగ్నేర్మిథూయా వేద |

మిథునవాస్భవతి |

ఆపో వా అగ్నేర్మిథూయాః |

మిథునవాస్భవతి |

య ఏవం వేద || 89 ||

వేద భవత్యాయతనం భవతి వేద వేద తిష్ఠతి గుల్బదఘ్నం
 చాతుర్మాస్యేష్వముమాదిత్యం ప్రత్యక్షేణ కమగ్నిం చినత
 ఉపానువాక్యామాశుమగ్నిం చినానో మిథూయా
 మిథునవాస్భవత్యేకం చ || 22 ||

పుష్పమగ్నిర్వాయురసౌ వై తపంచంద్రమా నక్షత్రాణి
 పర్జన్యస్సంవధ్వరో యోఽఘ్న నావమేతద్ధ స్మ
 వై సత్రియగ్ం సంవధ్వరగ్ం సావిత్రమముం నాచికేతం
 ప్రాణాగ్శ్చాతుర్హోత్రియం బ్రహ్మ వైశ్వస్మజగ్ం

శరీ॑రము॒పాను॒వా॒క్యమా॒శుమి॒మాన్లో॒కాని॒మూ॒రుణకే॑తుకమగ్నిం
చి॒న్వానో॑ య ఏ॒వాఽసా॑ ॥

ఆపో॑ వా ఇ॒దమా॑సంధ్ను॒లిలమే॑వ ।
స ప్ర॒జాప॑తిరే॒కః పు॒ష్కర॑పల్లె స॒మభ॑వత్ ।
తస్యాం॑తర్మ॒నసి॑ కామస్స॒మవర్త॑త ।
ఇదగ్ం॑స్స॒జేయ॑మితి ।
తస్మా॑ద్యత్పు॒రుషో॑ మ॒నసా॑భిగచ్ఛ॒తి ।
తద్వా॑చా వదతి ।
తత్క॑ర్మ॒ణా కరో॑తి ।
తదే॒షాఽభ్య॑నూక్తా ।
కామ॑స్తదగ్రే స॒మవర్త॑తాధి ।
మన॑సో రే॒తః ప్ర॒థమం॑ యదా॒సీత్ ॥ 90 ॥

సతో॑ బంధుమ॒సతి॑ నిరవిందన్ ।
హృ॒ది ప్ర॒తిష్ఠా॑ కవయో మ॒నిషే॑తి ।
ఉ॒పైనం॑తదుప॒నమతి॑ ।
యత్కా॑మో భవతి ।
య ఏ॒వం వేద॑ ।
స తపో॑ఽతప్యత ।
స తప॑స్తప్త్యా ।
శరీ॑రమధూనుత ।

తస్య యన్మాగ్ంసమాసీత్ |

తతోఽరుణాః కేతవో వాతరశనా ఋషయ ఉదతిష్ఠన్న్ || 91 ||

యే నఖాః |

తే వైఖానసాః |

యే వాలాః |

తే వాలఖిల్యాః |

యో రసః |

సోఽపాం |

అంతరతః కూర్మం భూతగ్ంసర్పంతం |

తమబ్రవీత్ |

మమ వైత్వజ్మాగ్ంసా |

సమభూత్ || 92 ||

నేత్యబ్రవీత్ |

పూర్వమేవాహమిహాసమితి |

తత్పురుషస్య పురుషత్వం |

స సహస్రశీర్షా పురుషః |

సహస్రాక్షస్సహస్రపాత్ |

భూత్వోదతిష్ఠత్ |

తమబ్రవీత్ |

త్వం వై పూర్వగ్ంసమభూః |

త్వమి॒దం పూ॑ర్వః కు॒రుష్వే॒తి |

స ఇ॒త ఆ॒దాయా॑పః || 93 ||

అం॒జలి॑నా పు॒రస్తా॑దుపాద॒ధాత్ |

ఏ॒వాహ్యే॒వేతి॑ |

తత॑ ఆది॒త్య ఉ॒దతి॑ష్ఠత్ |

సా ప్రా॑చీ దిక్ |

అ॒థాఽరు॑ణః కే॒తుర్దక్షి॑ణత ఉ॒పాద॑ధాత్ |

ఏ॒వాహ్య॑గ్ను ఇతి॑ |

తతో॑ వా అ॒గ్నిరు॑దతి॒ష్ఠత్ |

సా దక్షి॑ణా దిక్ |

అ॒థారు॑ణః కే॒తుః పశ్చా॑దుపాద॒ధాత్ |

ఏ॒వాహి॑ వాయో ఇతి॑ || 94 ||

తతో॑ వాయు॒రుదతి॑ష్ఠత్ |

సా ప్ర॒తీచీ॑ దిక్ |

అ॒థారు॑ణః కే॒తురు॑త్త॒రత ఉ॒పాద॑ధాత్ |

ఏ॒వాహి॑ంద్రేతి॑ |

తతో॑ వా ఇంద్ర॑ ఉ॒దతి॑ష్ఠత్ |

సోదీ॑చీ దిక్ |

అ॒థారు॑ణః కే॒తుర్మ॑ధ్య ఉ॒పాద॑ధాత్ |

ఏ॒వాహి॑ పూ॒షన్ని॑తి |

తతో వై పూషోదతిష్ఠత్ |

సేయందిక్ || 95 ||

అధారుణః కేతురుపరిష్టాదుపాదధాత్ |

ఏవాహి దేవా ఇతి |

తతో దేవమనుష్యాః పితరః |

గంధర్వాప్సరసశ్చోదతిష్ఠన్న్ |

సోర్ధ్వా దిక్ |

యా విప్రుషో విపరాపతన్న్ |

తాభ్యోఽసురా రక్షాగ్ంసి పిశాచాశ్చోదతిష్ఠన్న్ |

తస్మాత్తే పరాభవన్న్ |

విప్రుఙ్భ్యో హి తే సమభవన్న్ |

తదేషాభ్యసూక్తా || 96 ||

ఆపో హా యద్భృహతీర్గర్భమాయన్న్ |

దక్షందధానా జనయంతీస్స్వయంభుం |

తత ఇమేధ్యస్సృజ్యంత సర్గాః |

అద్యో వా ఇదగ్ం సమభూత్ |

తస్మాదిదగ్ంసర్వం బ్రహ్మ స్వయంభ్వితీ |

తస్మాదిదగ్ంసర్వగ్ం శిథిలమివాఽద్రువమివాభవత్ |

ప్రజాపతిర్వావ తత్ |

ఆత్మనాత్మానం విధాయ |

తదే॒వా॒ను॒ప్రా॒వి॒శత్ |

తదే॒షా॒భ్య॒నూ॒క్తా || 97 ||

వి॒ధాయ॑ లో॒కాన్ వి॒ధాయ॑ భూ॒తాని॑ |

వి॒ధాయ॑ స॒ర్వాః ప్ర॒దిశో॑ ది॒శశ్చ॑ |

ప్ర॒జాప॑తిః ప్రథ॒మజా॑ ఋ॒తస్య॑ |

ఆత్మ॑నాత్మా॒నమ॑భి॒సంవి॑వేశేతి |

స॒ర్వమే॑వేద॒మాప్త్యా॑ |

స॒ర్వమ॑వరు॒ద్ధ్య |

తదే॒వా॒ను॒ప్ర॒వి॒శతి॑ |

య ఏ॒వం వే॑ద || 98 ||

ఆసీ॑దతిష్ఠన్మ॒భూద॑పో వాయో ఇతి సే॒యం

ది॒గభ్య॑నూ॒క్తాభ్య॑నూ॒క్తాఽష్టా॑ చ || 23 ||

చతు॑ష్టయ్య ఆపో గృ॒హ్ణోతి॑ |

చత్వారి॑ వా అపాగ్ం॒రూపా॑ణి |

మే॒ఘా వి॒ద్యుత్ |

స్త॒నయి॑త్ప॒ర్వృష్టిః॑ |

తాన్యే॑వావరుంధే |

ఆతప॑తి వ॒ర్ష్యా గృ॒హ్ణోతి॑ |

తాః పు॒రస్తా॑దుపదధాతి |

ఏతా॑ వై బ్రహ్మ॒వర్చ॑స్యా ఆపః |

ముఖత ఏవ బ్రహ్మవర్చసమవరుండే |
తస్మాన్ముఖతో బ్రహ్మవర్చసితరః || 99 ||

కూప్యా గృహ్ణాతి |
తా దక్షిణత ఉపదధాతి |
ఏతా వై తేజస్వినిరాపః |
తేజ ఏవాస్య దక్షిణతో దధాతి |
తస్మాద్దక్షిణోఽర్థస్తేజస్వితరః |
స్థావరా గృహ్ణాతి |
తాః పశ్చాదుపదధాతి |
ప్రతిష్ఠితా వై స్థావరాః |
పశ్చాదేవ ప్రతితిష్ఠతి |
వహంతీర్గృహ్ణాతి || 100 ||

తా ఉత్తరత ఉపదధాతి |
ఓజసా వా ఏతా వహంతీరివోద్ధతీరివ
ఆకూజతీరివ ధావంతీః |
ఓజ ఏవాస్యోత్తరతో దధాతి |
తస్మాదుత్తరోఽర్థ ఓజస్వితరః |
సంభార్యా గృహ్ణాతి |
తా మధ్య ఉపదధాతి |
ఇయం వై సంభార్యాః |

అ॒స్యా॒మే॒వ ప్ర॒తి॒తి॒ష్ఠతి॑ ।
 ప॒ల్వ॒ల్యా గృ॒హ్ణాతి॑ ।
 తా ఉ॒పరి॑ష్టాదుపాద॒ధాతి॑ ॥ 101 ॥

అసౌ వై ప॒ల్వయాః॑ ।
 అము॒ష్యామే॒వ ప్ర॒తి॒తి॒ష్ఠతి॑ ।
 దిక్షాప॒దధాతి॑ ।
 దిక్షు వా ఆపః॑ ।
 అన్నం వా ఆపః॑ ।
 అద్భ్యో వా అన్నం॑జాయతే ।
 యదే॒వాద్భ్యోఽన్నం॑జాయతే ।
 తదవ॒రుంధే॑ ।

తం వా ఏ॒తమ॑రుణాః కే॒తవో॑
 వాత॑రశనా బు॒షయోఽచి॑న్వన్న్ ।
 తస్మా॑దారుణకేతుకః ।
 తదే॒షాభ్య॑సూక్తా ।
 కే॒తవో॑ అరుణాసశ్చ ।
 బు॒షయో వాత॑రశనాః ।
 ప్రతి॒ష్ఠాగ్ం శత॑ధాహి ।
 సమా॑హితాసో సహస్రధాయ॒సమితి॑ ।
 శత॑శ్చై॒వ సహస్ర॑శ్చ ప్రతి॒తి॒ష్ఠతి॑ ।

య ఏ॒త॒మ॒గ్ని॑ంచ॒నుతే॑ ।
 య ఉ॒చై॒న॒మే॒వం వే॒ద ॥ 102 ॥

బ్ర॒హ్మ॒వ॒ర్చ॒సి॒త॒రో వ॒హం॑తీ॒ర్ష॒ష్టాతి॒ తా
 ఉ॒ప॒రి॒ష్టా॒దు॒పా॒ద॒ధా॒త్యారు॑ణకే॒తుకో॒ఽష్టా చ ॥ 24 ॥

జా॒ను॒ద॒ఘ్ని॑ము॒త్త॒ర॒వే॒దీం॒ఖా॒త్వా ।
 అ॒పాం పూ॑ర॒యతి॑ ।
 అ॒పాగ్ం స॑ర్వ॒త్వాయ॑ ।
 పు॒ష్క॒ర॒ప॒ర్ణగ్ం॒రు॒క్మం పు॑రు॒ష॒మి॒త్యు॒ప॒ద॒ధాతి॑ ।
 తపో॑ వై పు॒ష్క॒ర॒ప॒ర్ణం ।
 స॒త్యగ్ం॒రు॒క్మః ।
 అ॒ంబు॒తం పు॑రు॒షః ।
 ఏ॒తా॒వ॒ద్వా వా॑స్తి ।
 యా॒వదే॑తత్ ।
 యా॒వదే॑వా॒స్తి ॥ 103 ॥

తద॑వ॒రుంధే॑ ।
 కూ॒ర్మ॒ము॒ప॒ద॒ధాతి॑ ।
 అ॒పా॒మే॒వ మే॑ధ॒మ॒వ॒రుంధే॑ ।
 అ॒థో స్వ॒ర్గస్య॑ లో॒కస్య॑ స॒మ॒ష్ట్యై ।
 ఆ॒ప॒మా॒పా॒మ॒ప॒స్స॒ర్వాః ।
 అ॒స్మాద॒స్మాది॑తో॒ఽము॑తః ।

అగ్ని॒ర్వా॒యుశ్చ॑ సూ॒ర్యశ్చ॑ ।
 సహ॑సంచ॒స్కర్ద్ధి॑యా ఇతి॑ ।
 వా॒య్వశ్వా॑ రశ్మి॒పత॑యః ।
 లో॒కం పృ॑ణచ్ఛి॒ద్రం పృ॑ణ ॥ 104 ॥

యా॒స్తి॒స్రః ప॑రమ॒జాః ।
 ఇంద్ర॑ఘోషా వో వసు॑భిరే॒వాహ్యే॑వేతి॑ ।
 పంచ॑చి॒తయ॑ ఉపదధాతి ।

పాంక్తో॑ఽగ్నిః ।
 యా॒వానే॑వాగ్నిః ।
 తంచీ॑నుతే ।

లో॒కంపృ॑ణయా ద్వి॒తీయా॑ముపదధాతి ।
 పంచ॑ పదా వై విరాట్ ।

తస్యా॑ వా ఇ॒యం పా॑దః ।
 అంత॑రిక్షం పాదః ।
 ద్యౌః పా॑దః ।

దిశః॑ పాదః ।
 పరో॑రజాః పాదః ।

విరా॒జ్యేవ॑ ప్రతి॒తిష్ఠ॑తి ।
 య ఏ॒తమగ్ని॑ంచీనుతే ।
 య ఉ॒చైనమే॒వం వేద॑ ॥ 105 ॥

అస్తి పృణాఽంతరిక్షం పాదష్ట్రమ్ || 25 ||

అగ్నిం ప్రణీయోపసమాధాయ |
 తమభిత ఏతా అబీష్టకా ఉపదధాతి |
 అగ్నిహోత్రే దర్శపూర్ణమాసయోః |
 పశుబంధే చాతుర్మాస్యేషు |
 అథో ఆహుః |

సర్వేషు యజ్ఞక్రతుష్వితి |
 అథ హస్మాహారుణస్వాయంభువః |
 సావిత్రః సర్వోఽగ్నిరిత్యననుషంగం మన్యామహే |
 నానా వా ఏతేషాం వీర్యాణి |
 కమగ్నించినుతే || 106 ||

సత్రియమగ్నించిన్వాసః |
 కమగ్నించినుతే |
 సావిత్రమగ్నించిన్వాసః |
 కమగ్నించినుతే |
 నాచికేతమగ్నించిన్వాసః |
 కమగ్నించినుతే |
 చాతుర్హోత్రియమగ్నించిన్వాసః |
 కమగ్నించినుతే |

వైశ్వ॒స్రు॒జమ॒గ్నించీ॒న్వానః॑ |
 కమ॒గ్నించీ॒నుతే॑ || 107 ||

ఉపా॒నువా॑కృ॒మాశు॒మగ్నించీ॒న్వానః॑ |
 కమ॒గ్నించీ॒నుతే॑ |
 ఇమ॒మారు॑ణకే॒తుకమ॒గ్నించీ॒న్వాన॑ ఇతి॒ |
 వృషా॑ వా అగ్నిః |
 వృషా॑ణో సగ్గ్స్ఫాలయేత్ |
 హన్యే॒తాస్య॑ యజ్ఞః |
 తస్మా॒న్నాను॑షజ్యః |
 సోత్త॑రవేదిషు క్రతుషు చిన్వీత |
 ఉత్త॑రవేద్యాగ్హ్యగ్నిశ్చీయతే |
 ప్ర॒జాకా॑మశ్చిన్వీత || 108 ||

ప్రా॒జాప॑త్యో వా ఏషోఽగ్నిః |
 ప్రా॒జాప॑త్యాః ప్ర॒జాః |
 ప్ర॒జావా॑న్భవతి |
 య ఏ॒వం వేద॑ |
 పశు॑కామశ్చిన్వీత |
 సం॒జ్ఞానం॑ వా ఏ॒తత్ ప॑శూనాం |
 యదా॑పః |
 పశూ॑నామే॒వ సం॒జ్ఞానే॑గ్నించీ॒నుతే॑ |

పశుమాన్భవతి |

య ఏవం వేద || 109 ||

వృష్టికామశ్చిన్విత |

ఆపో వై వృష్టిః |

పర్జన్యో వర్షుకో భవతి |

య ఏవం వేద |

ఆమయావీ చిన్విత |

ఆపో వై భేషజం |

భేషజమేవాస్మై కరోతి |

సర్వమాయురేతి |

అభిచరగ్గ్శ్చిన్విత |

వజ్రో వా ఆపః || 110 ||

వజ్రమేవ భ్రాతృవ్యేభ్యః ప్రహరతి |

స్తృణుత ఏనం |

తేజస్కామో యశస్కామః |

బ్రహ్మవర్చసకామస్వర్గకామశ్చిన్విత |

వీతావద్వా వాస్తి |

యావదేతత్ |

యావదేవాస్తి |

తదవరుంధే |

తస్యైతద్ వ్రతం |
వర్షతి న ధావేత్ || 111 ||

అంఋతం వా ఆపః |
అంఋతస్యానంతరిత్యై |
నాఘ్న మూత్రపురీషంకుర్యాత్ |
న నిష్ఠీవేత్ |
న వివసనస్నాయాత్ |
గుహ్యో వా ఏషోఽగ్నిః |
ఏతస్యాగ్నేరనతిదాహాయ |
న పుష్కరపర్ణాని హిరణ్యంవాఽధితిష్ఠేత్ |
ఏతస్యాగ్నేరనభ్యారోహాయ |
న కూర్మస్యాశ్నీయాత్ |
నోదకస్యాఘాతుకాన్యేనమోదకాని భవంతి |
అఘాతుకా ఆపః |
య ఏతమగ్నించినుతే |
య ఉచైనమేవం వేద || 112 ||

చినుతే చినుతే ప్రజాకామశ్చిన్వీత య ఏవం
వేదాఽఽపో ధావేదశ్చీయాచ్ఛత్వారి చ || 26 ||

ఇమానుకం భువనా సీషధేమ |
ఇంద్రశ్చ విశ్వే చ దేవాః |

యజ్ఞంచ॑ నస్తన్వంచ॑ ప్రజాంచ॑ |
 ఆదిత్యైరింద్రస్సహ॑ సీషధాతు |
 ఆదిత్యైరింద్రస్సగణో॑ మరుద్భిః |
 అస్మాకం॑ భూత్వవితా తనూనాం |
 ఆప్లవస్వ॑ ప్రప్లవస్వ |
 ఆండిభవజ॑ మా ముహుః |
 సుఖాదీందుఃఖనిధనాం |
 ప్రతిముంచస్వ॑ స్వాం పురం || 113 ||

మరీచయస్స్వాయంభువాః |
 యే శరీరాణ్యకల్పయన్న్ |
 తే తే దేహంకల్పయంతు |
 మా చ తే॑ భ్యాస్మ తీరిషత్ |
 ఉత్తిష్టత॑ మా స్వప్త |
 అగ్నిమిచ్ఛధ్వం భారతాః |
 రాజ్ఞసోమస్య తృప్తాసః |
 సూర్యేణ॑ సయుజోషసః |
 యువా॑ సువాసాః |
 అష్టాచక్రా॑ నవద్వారా || 114 ||

దేవానాం పూరయోధ్యా |
 తస్యాగ్ంహిరణ్మయః కోశః |

స్వర్గో లోకో జ్యోతిషాఽఽవృతః |
 యో వై తాం బ్రహ్మణో వేద |
 అంబుతేనాఽఽవృతాం పురిం |
 తస్మై బ్రహ్మ చ బ్రహ్మీ చ |
 ఆయుః కీర్తిం ప్రజాందదుః |
 విభ్రాజమానాగ్ంహరిణీం |
 యశసా సంపరీవృతాం |
 పురగ్ంహిరణ్మయాం బ్రహ్మీ || 115 ||

వివేశాఽపరాజితా |
 పరాంగేత్యజ్యామయా |
 పరాంగేత్యనాశకీ |
 ఇహచాముత్రచాన్వేతి |
 విద్వాందేవాసురాసుభయాన్ |
 యత్కుమారీ మంద్రయతే |
 యద్యోషిద్యత్ప్రతివ్రతా |
 అరిష్టం యత్కించ క్రియతే |
 అగ్నిస్తదనువేధతి |
 అశృతాసశృతాసశ్చ || 116 ||

యజ్వానో యేఽప్యయజ్వనః |
 స్వర్గంతో నాపేక్షంతే |

ఇంద్రమగ్నించ యే విదుః |
 సికతా ఇవ సంయంతి |
 రశ్మిభిస్సముదీరితాః |
 అస్మాల్లోకాదముష్మాచ్చ |
 ఋషిభిరదాత్పుశ్శిభిః |
 అపేత వీత వి చ సర్పతాతః |
 యేఽత్రస్థ పురాణా యే చ నూతనాః |
 అహోభిరద్భిరక్తుభిర్వ్యక్తం || 117 ||

యమో దదాత్వవసానమస్మై |
 నృ ముణంతు నృపాత్వర్యః |
 అకృష్ణా యే చ కృష్ణజాః |
 కుమారీషు కనీనీషు |
 జారిణీషు చ యే హితాః |
 రేతఃపీతా ఆండపీతాః |
 అంగారేషు చ యే హుతాః |
 ఉభయాన్పుత్రపౌత్రకాన్ |
 యువేఽహం యమరాజగాన్ |
 శతమిన్ను శరదః |
 అదో యద్భ్రహ్మా విలబం |
 పితృణాంచ యమస్య చ |

వరు॑ణస్యా॑శ్వినో॑రగ్నేః |
 మరు॑తాంచ॑ విహో॑యసాం |
 కా॒మప్ర॑యవ॑ణం మే॑ అస్తు |
 స హ్యే॑వాస్మి॑ సనా॑తనః |
 ఇతి॑ నాకో॑ బ్రహ్మి॑శ్రవో॑ రాయో॑ ధనం |
 పు॒త్రానా॑పో దే॒వీరి॒హోఽఽహితా॑ || 118 ||

పు॒రం న॑వద్వారా॑ బ్రహ్మి॑ చ వ్యక్త॑గ్ం శర॑దోఽష్టా॑ చ || 27 ||

విశ్చీ॑ర్షి॒ం గృ॑ధ్రశీర్షి॒ంచ |
 అపే॑తో నిర్ము॑తిగ్ంహా॑ధః |
 పరి॑బాధగ్ంశ్వే॑తకు॒క్షం |
 నిజం॑ఘగ్ంశబ॑లోద॒రం |
 స తాన్॑ వాచ్యా॑యయా॒ సహ |
 అగ్నే॑ నాశ॒య సం॑దృశః |
 ఈ॒ర్ష్యాసూ॑యే బు॒భుక్షాం |
 మన్యుం॑ కృ॒త్యాం చ॑ దీధి॒రే |
 రథే॑న కిగ్ంశుకా॑వతా |
 అగ్నే॑ నాశ॒య సం॑దృశః || 119 ||

విశ్చీ॑ర్షి॒ం దశ॑ || 28 ||

ప॒ర్జన్యా॑య ప్ర॒గా॒య॒త |
 ది॒వ॒స్ప॒త్రాయ॑ మీ॒థుషే॑ |
 స నో॑ య॒వ॒స॒మి॒చ్ఛ॒తు |
 ఇ॒దం వ॒చః ప॒ర్జన్యా॑య స్వ॒రాజే॑ |
 హృ॒దో అ॒స్త్వం॒త॒రం॒తద్యు॑యో॒త |
 మ॒యోభూ॑ర్వాతో వి॒శ్వకృ॑ష్ట॒యస్సం॒త్వస్మై॑ |
 సు॒పి॒ప్ప॒లా ఓ॒షధీ॑ర్దే॒వగో॑పాః |
 యో గ॒ర్భ॒మోష॑ధీ॒నాం |
 గ॒వాంకృ॑ణో॒త్యర్వ॑తాం |
 ప॒ర్జన్యః పు॒రుషీ॑ణాం || 120 ||

ప॒ర్జన్యా॑య ద॒శ || 29 ||

పు॒న॒ర్మా॒మైత్త్వి॑ంద్రి॒యం |
 పు॒న॒రాయుః పు॒న॒ర్భగః॑ |
 పు॒న॒ర్బ్రా॒హ్మణ॑మైతు మా |
 పు॒న॒ర్ద్రవి॑ణమైతు మా |
 య॒న్మే॒ద్య రే॒తః పృ॒థి॒వీ॒మస్మాన్ |
 య॒దోష॑ధీ॒రప్య॑స॒రద్య॑దాపః |
 ఇ॒దం॒తత్పు॑న॒రాద॑దే |
 దీ॒ర్ఘాయు॑త్వాయ వ॒ర్చ॑సే |
 య॒న్మే రే॒తః ప్ర॑సి॒చ్యతే॑ |

యన్మ ఆజాయతే పునః |
 తేన మామంబుతం కురు |
 తేన సుప్రజసంకురు || 121 ||

పునర్వే చ || 30 ||

అధ్యస్తిరోధాఽజాయత |
 తవ వైశ్రవణస్సదా |
 తిరోధేహి సపత్నాన్మః |
 యే అపోఽశ్శంతి కేచన |
 త్వాష్టిం మాయాం వైశ్రవణః |
 రథగ్ంసహస్తవంధురం |
 పురుశ్చక్రగ్ంసహస్రాశ్వం |
 ఆస్థాయాయాహి నో బలిం |
 యస్మై భూతాని బలిమావహంతి |
 ధనంగావో హస్తిహిరణ్యమశ్వాన్ || 122 ||

అసామ సుమతౌ యజ్ఞయస్య |
 శ్రియం బిభ్రతోఽన్నముఖీం విరాజం |
 సుదర్శనే చ క్రౌచే చ |
 మైనాగే చ మహాగిరౌ |
 శతద్వాత్టారగమంతా |
 సగ్ంహార్యన్నగరం తవ |

ఇతి మంత్రాః |

కల్పోఽత ఊర్ధ్వం |

యది బలిగ్ం హరేత్ |

హిరణ్యనాభయే వితుదయే కౌబేరాయాయం బలిః || 123 ||

సర్వభూతాధిపతయే నమ ఇతి |

అథ బలిగ్ంహృతోఽపతిష్ఠేత |

క్షత్రం క్షత్రం వైశ్రవణః |

బ్రాహ్మణా వయగ్గ్స్మః |

నమస్తే అస్తు మా మా హిగ్ంసీః |

అస్మాత్ప్రవిశ్యాన్నమద్ధీతి |

అథ తమగ్నిమాదధీత |

యస్మిన్నేతత్కర్మ ప్రయుంజీత |

తిరోధా భూః |

తిరోధా భువః || 124 ||

తిరోధాస్వః |

తిరోధా భూర్భువస్వః |

సర్వేషాం లోకానామాధిపత్యే సీదేతి |

అథ తమగ్నిమింధీత |

యస్మిన్నేతత్కర్మ ప్రయుంజీత |

తిరోధా భూస్వాహా |

తి॒రో॒ధా॑ భు॒వస్సా॒స్వహో॑ ।
 తి॒రో॒ధా॑స్స॒స్వసా॒స్వహో॑ ।
 తి॒రో॒ధా॑ భూ॒ర్భువస్స॒స్వసా॒స్వహో॑ ।
 యస్మి॑న్నస్య కా॒లే స॒ర్వా ఆ॒హు॒తీర్ హు॒తా భ॑వే॒యుః ॥ 125 ॥

అపి॑ బ్రా॒హ్మణ॑ముఖీ॒నాః ।
 తస్మి॑న్నహ్నః కా॒లే ప్ర॑యుంజీ॒త ।
 ప॒రస్సు॑ప్తజ॒నాద్వే॒పి ।
 మాస్మ॑ ప్ర॒మాద్యం॑త॒మాధ్యా॑పయేత్ ।
 స॒ర్వార్థా॑స్సిద్ధ్యంతే ।
 య ఏ॒వం వే॑ద ।
 క్షు॒ధ్యన్వి॑ద॒మజా॑న॒తాం ।
 స॒ర్వార్థా॑ స॒ సిద్ధ్యం॑తే ।
 యస్తే॑ వి॒ఘాతు॑కో బ్రా॒తా ।
 మమా॑ంత॒ర్హృద॑యే శ్రి॒తః ॥ 126 ॥

తస్మా॑ ఇ॒మమ॑గ్ర॒పిండం॑జు॒హోమి॑ ।
 స మే॑ఽర్థా॒న్మా వి॑వ॒ధీత్ ।
 మయి॑ స్వా॒హో ।
 రా॒జాధి॑రా॒జాయ॑ ప్ర॒సహ్య॑సా॒హినే॑ ।
 నమో॑ వ॒యం వైశ్ర॑వ॒ణాయ॑ కు॒ర్మహే॑ ।
 స మే॑ కా॒మాన్కా॒మకా॑మాయ॒ మహ్యం॑ ।

కా॒మేశ్వ॑రో వై॒శ్రవ॑ణో ద॒దాతు॑ |
 కు॒బే॒రాయ॑ వై॒శ్రవ॑ణాయ॑ |
 మ॒హారా॑జాయ॑ న॒మః |
 కే॒తవో॑ అ॒రుణా॑సశ్చ |
 ఋ॒షయో॑ వా॒తర॑శనాః |
 ప్ర॒తిష్ఠా॑గ్గం॒శత॑థా హి |
 స॒మాహి॑తాసో స॒హస్ర॑ధాయ॒సం |
 శి॒వాస॑శ్శం॒తమా॑ భ॒వంతు॑ |
 ది॒వ్యా ఆ॒ప ఓ॒షధ॑యః |
 సు॒ంఋ॒డికా॑ స॒రస్వ॑తి |
 మా తే॑ వ్యోమ॒ సందృ॑శి ॥ 127 ॥

అ॒శ్వాన్బ॒లిర్బువో॑ భ॒వేయు॑శ్శితశ్చ॒ సప్త॑ చ ॥ 31 ॥

సం॒వధ్న॑ర॒మేతద్ వ్ర॑తం చ॒రేత్ |
 ద్వై॒ వా మా॑సౌ |
 ని॒యమ॑స్స॒మాసే॑న |
 తస్మి॑న్ని॒యమ॑విశేషాః |
 త్రి॒షవ॑ణముదకోపస్స॒ర్శి |
 చతు॑ర్థకాలపా॒సభక్త॑స్సాస్యత్ |
 అ॒హర॑హర్వా భైక్ష॒మశ్నీ॑యాత్ |
 ఔ॒దుంబ॑రీభిన్నమిద్భి॒రగ్నిం॑ ప॒రిచ॑రేత్ |

పునర్మామైత్త్వింద్రియమిత్యేతేనానువాకేన |
ఉద్ధృతపరిపూతాభిరద్భిః కార్యం కుర్వీత || 128 ||

అసంచయవాన్ |
అగ్నయే వాయవే సూర్యాయ |
బ్రహ్మణే ప్రజాపతయే |
చంద్రమసే నక్షత్రేభ్యః |
ఋతుభ్యస్సంవధ్ధురాయ |
వరుణాయారుణాయేతి వ్రతహోమాః |
వ్రవర్గ్యవదాదేశః |
అరుణాః కాండఋషయః |
అరణ్యేఽధీయారన్న్ |
భద్రంకర్ణేభిరితి ద్వే జపిత్వా || 129 ||

మహానామ్నీభిరుదకగ్ం సగ్గస్పర్శ్య |
తమాచార్యో దద్యాత్ |
శివానశ్శంతమేత్యోషధీరాలభతే |
సుమృడికేతి భూమిం |
ఏవమపవర్గే |
ధేనుర్దక్షిణా |
కగ్ంసం వాసశ్చ క్షౌమం |
అన్యద్వా శుక్లం |

యథాశక్తి వా ।

ఏవగ్గ్స్వాధ్యాయధర్మేణ ।

అరణ్యేఽధీయాత ।

తపస్వి పుణ్యో భవతి తపస్వి పుణ్యో భవతి ॥ 130 ॥

కుర్వీత జపిత్వా స్వాధ్యాయధర్మణ ద్వే చ ॥ 32 ॥

భద్రంకర్ణేభిశ్శృణుయామ దేవాః ।

భద్రం పశ్యేమాక్షభిర్యజత్రాః ।

స్థిరైరంగైస్తుష్టువాగ్ంసస్తనూభిః ।

వ్యశేమ దేవహితం యదాయుః ।

స్వస్తి న ఇంద్రో వృద్ధశ్రవాః ।

స్వస్తి నః పూషా విశ్వవేదాః ।

స్వస్తి నస్తార్ష్యో అరిష్టనేమిః ।

స్వస్తి నో బృహస్పతిర్దధాతు ॥

ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః ॥

భద్రగ్గ్ స్మృతిస్సాకం జానామక్ష్వతితాందాయత్యూర్ధ్వాఽక్ష ఆరోగః

కేదమగ్నిశ్చ సహస్రవృత్పవిత్రవంత ఆతనుష్వాఽష్టయోసీం

యోఽసావథాఽఽదిత్యస్యాఽఽరోగస్యాఽఽథ

వాయోరథాఽగ్నేర్దక్షిణపూర్వస్యామింద్రఘోషా వ ఆపమాపాం

యోఽపామాపౌ వై చతుష్టయ్యో జానుదఘ్నిమగ్నిం ప్రణీయేమా ను

కం విశీర్షిం పర్జన్యాయ పునరద్యుస్సంవభృరం

ద్వాత్రిగ్శత్ ॥ 32 ॥

భద్రం జ్యోతిషా తస్మిన్నాజానం కశ్యపాథ్నహస్తవృదియం న
పుగ్ంసకమష్టయోనీమవపతంతానామాయతనవాస్థవతి సతో
బంధుం తా ఉత్తరతో వజ్రమేవ పుసర్మామైతు
త్రిగ్ంశదుత్తరశతం || 130 ||

భద్రం తపస్వి పుణ్యో భవతి తపస్వి పుణ్యో భవతి ||

|| ఇతి కృష్ణయజుర్వేదీయ తైత్తిరీయ ఆరణ్యకే ప్రథమః ప్రశ్నః సమాప్తః ||